

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vplačilne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne petlit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi praznikov izide prihodnji list v torek, 25. aprila 1905.

Praznik svobode.

Vzkliko je novo življenje. Narava, osvobodivši se težkih zimskih spen diha prosteje, sope krepkeje, iz njenih veličastnih in večnih ogrodij izvira nov studenee krepkega mladega življenja.

Polje in log se odevata v sveže zelenje, vse klike, rase in cvete, preke poljan se glasi vesela pesem krilatih pevecov, vmes pa done milo in ubrano akordi velikonočnih zvonov.

Narava vstaja, se prebuja, narava slavi veliki praznik svojega vstajanja, svojega prenovljenja.

In človek, ta sin prirode, iz katere je izšel in v katero se ima zopet vrniti, slavi z njo ta praznik, odkar je stopil na svet in odkar se zaveda življenja.

Izza pradavnih časov temne prošlosti, ko je še človek molil naravne sile kot svoje bogove, žrtvoč jim krvave svoje daritve, do naše prosvetljene dobe, ko se je dvignil na višek omike in prosvete, vedno se še praznuje vstajenje in prerjenje matere narave kot največji in najpomembnejši praznik, kar jih slavi človeški rod.

Praznovanje vstajanja narave je narodom po stoletni, da, tisoč in tisočletni navadi prešlo v meso in kri in ko je krščanstvo nastopilo svojo zmagozno pot preko kulturnega sveta, se je to praznovanje tako vglobilo in vkošenilo v žitje in bitje človeštva, da ustanovitelj novega verskega naziranja niti mislili niso na to, da bi ga mogli iztrebiti in izbrisati naj vsak sled v človeških sreih.

Zato so postavili na njegovo mesto nov praznik, praznik krščanstva — spomin na vstajenje od mrtvih ustanovitelja nove vere — Jezusa Krista.

Velika noč, ta največji praznik krščanstva, to je prastari praznik vstajanja in prerjenja v naravi.

A dasi mora biti to znano vsakemu naobražencu, vendar mu mora bita ta čas ne toliko z verskega, kakor s prosvetnega stališča mil in drag, saj je to praznik prvega svobodnejšega poleta človeškega duha, ki je z neodoljivo silo revolucioniral ves kulturni svet in zanesel med svet vzvišeno, dotlej še neznanu idejo bratstva in ljubezni.

Človeštvo je zdihovalo v sponah duševnega in telesnega robstva, človeška družba je bila na robu propada in zdela se je, kakor da bi pri splošnji demoralizaciji in degeneraciji jadrata nevzdržno v pogibelj.

Ni bilo videti nikjer rešitve.

Takrat je zasnila na obzorju blesteča zvezda krščanstva, Krist je nastopil s svojimi vzvišenimi nauki o enakosti in bratstvu vseh ljudi in nastala je duševna revolucija, kakršnih le malo pozna zgodovina, ki je na mah spremenila ves družabni red in oživila in pomladila vso človeško družbo, ki je dotlej temeljila na splošni neenakosti in ki je priznavala človeška prava le malemu številu privilegirancev.

Plemstvo in duhovščina sta imela takrat v rokah vso moč, ljudstvo je ječalo pod njihovim jarmom in zdihovalo v okovih robstva in suženjstva; plemič, duhovnik, to je bil človek, ljudstvo je bilo mrtva stvar in kot takemu se mu ni priznavalo nobenih pravic, še manje pa svobode.

In v ta socialni red je prvi posegel s smelo roko Jezus Krist ter začel neizprosno boj proti temeljem, na katerih je slonela takratna človeška družba. Enakost, bratstvo in ljubezen, to je bila čarobna njegova formula, s katero si je osvajal srca trepečega človeštva.

Nazarenc je strl okove in spona, ki so oklepale človeški rod v robstvo in hlapčevanje, on ga je rešil grozeče duševne smrti s tem, da mu je prižgal luč svobode in izvojeval vsakemu pesamezniku človeško dostojanstvo.

Krist ni priznaval nobenih pravic in privilegijev, njegovo načelo

je bilo: vsi smo si enaki, vsi smo si bratje. Zato je tudi napovedal najljubtejši boj onim, ki so si hoteli pod pretevo, da so božji namestniki ali od Boga v to peklicani, prilastili nadvlado in gospodstvo nad ljudstvom.

Krist je zastopnik novih idealov, ki so prerodili človeštvo k novemu življenju, on je začetnik onih idej, ki jih je skoro osemajststo let za njim oživotvorila in uresničila franceska revolucija!

Zato se tudi sme Krist s polnim pravdom imenovati kot prvi boritelj za najdragocenejše blago — za svobodo in enakost, po pravici se ga nazivlja prvega revolucionarja.

„Hristos voskres“. Krist je vstal! Kako veličastno, kako zmagozlavno pojo velikonočni zvonovi!

Oznanjajo svetu, da je Krist razbil robstvo in suženjstvo, da je premagal moči teme ter prinesel človeštvu vse osrečujoče blagovestje o svobodi, o bratstvu in ljubezni.

Krist je vstal — iz njegovega groba je prvič poletela v svet — misel svobodna, da prerodi vesoljno človeštvo.

Toda ta dan, ko je zavladala svoboda med vsemu rodu, še ni napočel in zvezda teh srečnejših dni še ni zasnila! Dan vstajanja še ni prišel!

A tam daleč na obzorju za gorami se že svetlika in dela se veliki dan.

Bliža se že z lahкими koraki čas našega vstajanja in našega prerjenja, oni praznik, ko bodo vesoljnemu človeštvu zavladale božanstvene sestre Egalité, Fratinité in Liberté!

„Škof napenja strune.“

V onih strašnih, temnih časih, ko je bila država samo ponižna dekla rimske cerkve in je morala pokorno izpolnjevati ukaze cerkvenih mogotcev, tedaj je bilo treba neznanskega poguma in obhudovaljavredne požrtvovalnosti, da se je kdo upal upreti se cerkvi, oziroma njenim služabni-

kom. Inkvizicija je s strahovito krutostjo zatrla vsak najmanjši odpor, da, celo misel na odpor. Tedaj je bilo cerkvenim mogotcem kaj lahko, iznebiti se političnih in verskih nasprotnikov. V kletih inkvizicijskih poslopij so bile vedno pripravljene natezalnice vseh vrst, razbeljene klešče in druga orodja za bestialno trpinčenje po božji podobi ustvarjenih bitij in vedno so bile pripravljene grmade, da se na njih sežgo ljudje, ki niso storili drugega, kakor da so mislili s svojo pametjo.

Ti časi so minuli. Natezalnice in razbeljene klešče so izginile in tudi grmade se več ne užigajo, ali duh srednjega veka še ni uničen, nego straši še vedno med nami. Živa priča tega je ljubljanski škof Anton Jeglič.

Ko bi bil živel Anton Jeglič pred 400 leti, bi bil gotovo postal eden najkrvoločnejših inkvizitorjev — to nam potrjuje vse njegovo nehanje in delovanje, to nam zlasti priča njegov zadnji pastirski list.

Pisali smo že obširno o tem najnovejšem njegovem povelju na kranjsko duhovščino. Na naš članek, ki smo ga pričeli pod naslovom »Škof napenja strune«, je Jeglič minolo soboto odgovoril v »Slovencu«.

O tem škofovem odgovoru ni treba izgubljati dosti besedi. Škof je v »Slovencu« priznal, da je v resnici izdal dotične ukaze, o katerih smo govorili v svojem članku, tisto nečuvno navodilo, kako morajo duhovniki izrabljati svojo duhovsko oblast in zakramente za preganjanje naprednih listov in za preganjanje njihovih čitateljev in naročnikov.

Poglejmo, kako utemeljuje in opravičuje škof Jeglič to svojo odredbo. Škof je imel neverjetno predrznost napisati naslednje besede:

»Ali hočemo tudi mi Slovenci zatajiti Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa? Ne, ne smemo; da, ne smemo pahnuti sebe in prihodnjih rodov v časno in vedno nearečo. Od teh grozot pa bi vas radi obvarovali ravno mi duhovniki po oblasti nam

dani od Boga. In ker sovražniki božji v bogokletne svoje namene rabijo časopise, snujejo društva, prirejajo razna predavanja, zato Vas kot Vaš škof prosim, da, zapovedujem Vam, da liberalnih časopisov ne naročujete in ne kupujete, liberalnim društvom ne pristopajte in predavanja ne poslušajte.«

Kar je škof tu zapisal, je grdo obrekovanje. Če kak blazen misijonar kje v hribih rentsči, da hočemo liberalci zatajiti Boga in Kristusa, da smo sovražniki božji in da imamo bogokletne namene, se mu to še oprostijo in vpiše na rovaš njegove zabitosti, ali če se cerkven knez tako daleč spozabi, potem je konec šali.

Povedali smo že, kake konkvence da mislimo izvajati iz tega škofovega nastopa. Boj proti škofu je zdaj naša parola, in ta boj bo trajal neusmiljeno toliko časa, dokler ne izgine Anton Bonaventura Jeglič iz škofijske palače.

Kar je škof odredil glede preganjanja časopisja napredne smeri, to je inkvizicijsko nasilstvo v moderni obliki. Kar so nekdanji inkvizitorji dosegali z natezalnicami, z razbeljenimi kleščami in grmadami, to hoče škof doseči z duševno torturo zlasti umirajočih ljudi.

Ali se bodo ljudje tej duševni torturi vdali?

V onih strašnih, temnih časih, ko je bila država samo pokorna dekla rimske cerkve in so cerkveni mogotci z natezalnicami, z razbeljenimi kleščami in noži ter z grmadami morili in uničevali liberalce, je bilo na tisoče in tisoče ljudi, ki so šli neustrašno v boj za sveto pravico, za svobodo in napredek. Ali je današnji rod tako slab, da bi ne mogel kljubovati duševni torturi škofa Jegliča?

Prepričani smo, da ne; naši nameni so sveti in plemeniti in zato nič ne dvomimo, da dobi škof tak odgovor, kakršnega zasluži. Škof je sejal veter, žel bo pa revolucijo.

LISTEK.

Vstajenje.

Quidam.

Ah, ve poljane, kako ste lepe, ko zadehte prvi cvetovi, ki dvignejo z roso posute glavnice cvetke proti solncu, kako ste lepe poljane, ko se upre v vas novo solnce, ko blesti v njegovih žarkih rosa. Tako vas ljubim neskončne poljane, ko zaživite pomladansko življenje, vedno bi hodil naokoli in varkaval čisti zrak, ki plava nad vami.

Tako lepe ste poljane pomladi, ko vse naokoli oživi, ko vzklije novo življenje...

Toda tako daleč ste lepe poljane in jaz ne morem do vas, samo želim si vašega krasu in vas v sanjah obhudojem.

Ko sedim v svoji sobi in gledam skozi okno na ozko ulico, zadržti moja duša, ko se spomnim na svoje poljane, ki sem jih tako ljubil, ki sem se moral ločiti od njih in v svojih željah in mislih si zaželim tja ven iz mestnih zidov tja daleč do svojih poljan, da bi hodil po njih, trgjal lepe cvetove in si jih zataknil za klobuk,

da bi se ulegel pod košato lipo in zapel oči ter zasajal lepe sanje.

Ali tako težko mi je, ko se zavem, ko spoznam, da sem ločen od svojih poljan, alikdo zna, se li uresničijo še kdaj moje želje!

Nekaj težkega je ležalo nad našimi mladimi dušami, da smo tavali onemoglo okoli, kakor prazne senice, želeli in samo želeli smo, toda naše želje so bile take, da smo vedeli, kakor hitro so se porodile v nas, da nam se nikdar ne obistinijo, vedeli smo da so naše želje le tih sanje zimskih večerov, sanje, ki nam objemljejo v lepih hipih duše, ki se pa razprše naglo, kakor hitro se zavemo, da živimo; vedno enake so bile naše sanje, trepetali in drhteli smo v sreči in blaženstvu, toda ko smo stopili ven v zimski dan v zanočenih havelkih, da nam je segal mráz do kosti, smo si potisnili klobuke globoko na čelo, zavili se in šli počasi naprej!

Sanjarske naše duše so tavale naokoli, kakor umirajoče ljudi, kakor večje na močvirjih, a okoli nas je bila zima, neznozna zima, ali mi se nismo bali mraza, niso nas ovirale ledene snežinke, ki nam jih je zanašal v obraz veter, da so nas rezale in bodle;

šli smo naprej v divjem metežu; in le v časih smo zopet zasajali o poljanah, ki smo vsi tako želeli po njih.

Toda puste in zapuščene so ležale poljane, pokrite z debelima snegom, in redkokdaj je posijalo solnce nanje, a takrat so bile poljane v svoji zapuščeniosti tudi tako lepe, zmrzle snežinke so se blesketale v žarkih, kakor da bi bila poljana pokrita z brezštevili belimi cvetovi, ki se bleste v solncu, ki je opajalo naravo in jo klicalo, naj se prebudi, kakor kliče fant svojo punco, da naj se prebudi, da naj pride k oknu, ki ga naj mu odpre, da zleze skozi njega k nji v sobo, da jo poljubi, da se ona nasloni na njegove prsi...

In mi smo začeli, da pride trenotek, ko poljubi solnce poljane, ko poljane zažive novo življenje; ko se raztali težki sneg, in takrat bo solnce uprlo vse svoje žarke na naravo in priklicalo iz zemlje peatre rože, da bo z njimi potkana vsa poljana, kakor bogata perzijska preproga!

In naše sanjarske duše so se veselile tega trenotka, akoravno so vedele, da ne bodoogle gledati novega življenja, ki se bo pojavilo naokoli!

Daleč so naše poljane in daleč od nas je ono lepo življenje, ne moremo ga videti, a naše duše so izsnajale lepe pravilice o fantu, ki poljublja svojo punco, o kraljeviču, ki je prišel in rešil iz zmajevih krempljev lepo mlado kraljčino; mnogo junakov je že padlo zaradi nje v boju z zmajem, a prišel je kraljevič iz daljne dežele, od tam, kjer vedno cveto opojni cvetovi, iz dežele, ki jo vedno opajajo solnčni žarki, iz krajev, odkoder se preseli k nam spomlad, in ta kraljevič je imel ognjen meč; šel je v boj na smaja in ga premagal. Potem pa je dvignil na svoje roke lepo kraljčino in jo pripeljal v naše kraje.

Take pravilice so sanjale naše duše, ki so zapele svojo veličastno himno vstajenju!

Vstajenje!

Čujte ljudje to veliko pesem naših duš o vstajenju; našo pesem spremeljajo kakor udarci na harfo brneči glasovi zvonov!

Vstajenje!

In vstaja priroda in mi se ji klanjamo in kakor kraljišči ji sipljemo na pot svoja oblačila, iz naših grl pa doni pesem o vstajenju!

Ljudje, ali ne vidite čudežev, ki se gode, ali ne vidite in ne čutite sladkosti, ki vas obdaja, ali ste umrli. ali so otrpla vaša sreča sredi ostre zime!

Ds, ne vidite jih!

A mi jih vidimo, čutimo jih mi, ki moramo živeti daleč od svojih poljan, toda vendar se tako veselimo njenega vstajanja, zdi se nam, kakor da bi tudi iz daljave priplavali do nas topli opojni žarki, da nas objemljejo, da nam razsvetljujejo prostor pred nami.

In takrat se nam zazdi, da vidimo pred seboj svoje poljane v pomladanskem solncu!

In ti žarki so priplavali do mene in me ogreli, da sem vrgel raz sebe ogoljeni havelok in stopil v solnčni dan iz zadehle sobe.

Sel sem po dolgočasnih mestnih ulicah ven iz mesta; toda svojih poljan nisem našel, nisem videl lepih cvetov, posejanih po blestečih livadah...

Težko mi je bilo, a nisem si mogel pomagati!

Počasi sem šel naprej, nikamor nisem gledal in najraje bi se vrnil,

Shod „Jednakopravnosti“ v Idriji.

II.

K drugi točki v zvezi, obstrukcija v deželni zboru kranjskem in mesto Idrija, poda predsednik besedo tajniku J. Novaku.

Govornik predvsem vrača pod tikanja nasprotnikov, ki so govorili, ko so izvedeli, da priredi društvo shod s takim vzporedom, češ, „Jednakopravnost“ hoče biti delavsko društvo, pa prireja shode, na kojih se ne razpravlja o delavskih vprašanjih. Udeležniki našega shoda pa so že iz govora k prvi točki spoznali, da temu ni tako, iz njegovih izjav pa bodo tudi prepričani, da se prav točke današnjega vzporeda najbolj zadevajo delavskega stanu. Izjaviti mora tudi, da je politično društvo „Jednakopravnost“ popolnoma neodvisna organizacija s svojim samostojnim programom na narodni in socialni podlagi, in vzpričo tega dejstva more društvo samostojno označevati svoje stališče k stavljenim točkam. In ravno zategadelj mu je kot članu in govorniku tega društva pravzaprav težko, da mora obsojati obstrukcijo, ki se vrši v namen, da bi se dobila delavskemu in sploh nepremožnim stanovom največja pravica: direktna, splošna in tajna volilna pravica. V tem ga olajšuje dejstvo, da se zavzema za to najsvetlejšo pravo ljudstva stranka, v kateri nima ljudstvo prav nobene besede, ampak odločujejo o vsem cerkveni poglavarji. O tem nas uverjajo posebno zadnji papeževi ukazi proti krščanskemu demokratizmu. O tem pa nas prepričava v vsakim dnem delovanje slovenske klerikalne stranke, ki začenja pri škofu in neha pri kaplanu, ljudstvo pa ima le vlogo štatistovskega ozadja. Saj pa je tudi naravno, da kakor hitro bi prišlo ljudstvo do politične veljave, bi bilo konec cerkveni hierarhiji. Nič pa bolj ne potrjuje dejstva, da je klerikalni boj za splošno volilno pravico nepošten in hinavski, kakor to, da klerikalci z vsemi mogočimi sredstvi nasprotujejo izboljšanju stanja učiteljstva, saj se le po tem stanu more doseči v prvi vrsti izobrazba in zavednost ljudstva, kateri stan pa bo le potem mogel vršiti svoje dolžnosti v polni meri, če bo imel gnetno osigurano stališče. Zlasti pa je klerikalni boj še zategadelj neodkritosrčen, ker vedo klerikalci prav dobro, da pri sedanjem državnem sestavu ni mogoče izvršiti občne volilne pravice, ker bi po tej prišlo v nevarnost tudi pravice onih, ki imajo danes vlado v rokah: Boj za splošno volilno pravico je toraj le plašč, s katerim prikrivajo druge svoje namene. In tak boj tudi član društva na najdemokratnejši podlagi lahko pobija.

Spominjate se zadnjih deželnozbornih volitev, pri kojih je napela klerikalna stranka vse svoje moči in upala, da si pribori gotovo večino v deželni zbornici. A navzlic najhujšemu boju in da je po nečastnem slučaju padla tudi Idrija v njihove roke, si

niso izvojevali tako zelo željene premoči. In videči, da niso absolutni vladarji v deželni zboru, da tega tedaj ne bodo mogli zlorabljati v svoje črne namene, so pričeli svojo zloglasno obstrukcijo že v prvi seji deželnozbornega zasedanja in tedaj naprej onemogočujejo klerikalni poslanci vsako redno delovanje v deželni zboru, ne mence se za ogromno škodo, katero ima kranjsko prebivalstvo vsled tega. Noče opisavati obstrukcije v posameznostih, ker je boljše, da ostanejo sramotna dejanja obstrukcijskih poslancev omejena le na zapisnike deželnozbornih sej, kakor da bi o teh tudi javnost razpravljala.

Izmed krajev, ki trpe vsled nedejavanja deželnega zbora, je posebno delavsko mesto Idrija, in zelo slabo spričevalo za nas je, da se šele danes oglašamo k tej tako važni stvari. Navajam samo nekaj slučajev, in že boste spoznali, da je obstrukcija za Idrijo veliko zlo.

Komaj, da se je to mesto jelo vzbujati iz svoje stoletne zanemarjenosti, ni se še prav zavedlo važnosti svojega življenja, že mu preti, da pade zopet v letargijo in to največ po krivdi klerikalnih obstrukcionistev.

Najvažnejše vprašanje idrijskega mesta — železniško — se vsled lahkomišelnosti klerikalne obstrukcije ako že ne onemogočuje, vsaj zavlačuje. Dolžnost deželnega zbora bi bila, da zastavi ves svoj vpliv na merodajnem mestu, da se pospeši rešitev tega vprašanja, saj železniška zveza Idrije ni le izredne važnosti za to mesto, ampak za vso deželo, dokaz temu izredno zanimanje v goriskem deželni zboru za to progno. Deželni zboru je nadalje naloga priskočiti na pomoč s podporo konzorciju, da more le-ta izvršiti potrebne predprave, da ne obtiči na sredi pota. A nič tega ne more deželni zbor, ker mu tega ne dovoljuje obstrukcija. Kakšnega pomena bi bila železnica za Idrijo, ni treba še utemeljevati, saj se je o tem že mnogo pisalo in še več govorilo. Omenja le še, da ima prav sedaj nastala neznesna velika draginja v Idriji svoj vzrok, da nimamo ugodnih in ceninih prometnih zvez. Ne more se razviti industrija, kakor bi se to v mestu s 6000 prebivalci lahko pričakovalo. Ne moremo si pač misliti prav preporoda Idrije brez železnice. Torej zavlačevanje tega vprašanja moremo staviti tudi na rovaš klerikalni obstrukciji.

Mesto Idrija, videč, da se mu od nikoder ne nudi pomoči, zateklo se je k samopomoči: ustanovilo si je v svrhu duševnega svojega razvoja za lastno močjo srednjo šolo: realko. Z izvanrednim požrtvovanjem si je naložila mestna občina to ogromno breme, in nihče se niti ne zveni, da bi ji je olajšal. Dežela, koji je predvsem dolžnost za ustanavljanje realke, ne more, ker ji deželni zbor in to zopet vsled obstrukcije ne dovoljuje potrebnih sredstev. Pa bi smela Idrija s popolno opravičenostjo zahtevati od dežele, da ji priskoči na pomoč. Mesto Idrija plačuje za Ljubljano največ deželni doklad, povprečno

vsako leto 50.000 K spravi dežela v svoje zakladnice iz Idrije, in vendar dežela najbolj mačehovsko odpravlja Idrijo, s katero nima drugih stroškov, kakor da z državno podporo vzdržuje cesto v Logatec; ljudsko šolstvo oskrbuje rudniški erar. Ali ni torej dolžna dežela pomagati mestu Idriji za vzdrževanje realke, in to tudi s splošno slovenskega stališča, ker je ta realka edina slovenska. Kako prav bi torej prišla deželna podpora v ta namen mestni občini, ki bi tako posvečala lahko skrb sto in sto drugim potrebam. A niti misliti ne moremo na to, dokler klerikalci ne opuste svoje škodujoče obstrukcije.

Klerikalna obstrukcija zavira zakonodajstvo. Navaja slučaj, ki je zlasti merodajen za delavsko mesto Idrija. V zadnjem času se je osrednja vlada vendar zganila in izvedla nekaj socialno političnih reform. Med temi je zakon z dne 8. julija 1902 drž. zak. št. 144 o ugodnostih za poslopja z zdravimi in ceninimi delavskimi stanovanji. Ta zakon dovoljuje oproščanje vseh državnih hišnih davkov (hišnogajemnega, razrednega in 5%nega) za dobo 24 let stavbam, ki se zgrade za delavska stanovanja (take so malone vse v Idriji). Te velike ugodnosti pa se morejo pridobiti le v onih kronovinah, kjer se v zmislu § 23. navedenega zakona dodeli dotičnim novim zgradbam potom deželnega zakonodajstva tudi oprostitev od vseh deželnih in okrajnih doklad in pa znižanje občinskih doklad k državnim davkom označenim v § 1 do najmanj 50 odstotkov za celo dobo oprostitve od državnih davkov. Temu se do danes še ni ugodilo v kranjskem deželni zboru, ker ta vsled obstrukcije ne more delovati. Kako velika pa je ugodnost po tem zakonu za delavske stavbe, moremo šele prav spoznati, če primerjamo sedanji zakon o začasnem oproščanju davkov novih stavb. Po sedaj na kranjskem tudi za delavske hiše veljavnem zakonu je nova stavba oproščena le državnega davka za dobo 12 let, dočim se mora plačevati vse druge doklade, ki so skupaj veliko večje kakor davek sam, in zraven še 5% davek, ki se plačuje za dobo oproščanja. Po novem zakonu pa bi stavbe z delavskimi stanovanji za dobo 24 let plačevale le polovico občinske doklade, vseh drugih doklad in vsakega državnega davka pa bi bile popolnoma oproščene. Da bi veljavnost tega zakona bila za Idrijo nedoglednega pomena, je umljivo. Stavbna podjetnost bi se zdatno povečala in dobili bi hiše z zdravimi in ceninimi delavskimi stanovanji, katerih prav v Idriji tako občutno pogrešamo. A klerikalna obstrukcija igra tudi v tem slučaju svojo zločeste vlogo. Da trpi zakonodajstvo v drugih ozirih, ni treba omenjati, to pa je zlasti za kranjsko, ker imamo že davno zastarele zakone, obžalovati.

Z ozirom na ta izvajanja more idrijsko delavsko prebivalstvo zavzemati samo eno stališče in to je: najostrejša obsodba lahkomišelnosti klerikalne obstrukcije v kranjskem deželni zboru.

— Govornik predlaga za sprejem sledečo resolucijo:

„Shod političnega društva „Jednakopravnost“ v Idriji, dne 8. mal. travna 1905 želi, da v kranjskem deželni zboru prenha kvarna obstrukcija in isti prične redno delovati, da se tako omogoči in pospeši rešitev vprašanj, ki so za mesto Idrija najvažnejšega gospodarskega pomena in sicer:

1. Deželni zbor naj se zavzame za vso odločnostjo, da se mesto Idrija, drugo mesto po velikosti na kranjskem, spoji z železnico.

2. Deželni zbor naj podpravi idrijska realka, dovoljuje mestni občini idrijski redno letno podporo za vzdrževanje realke.

3. Deželni zbor naj ugodni § 23. zakona z dne 8. julija 1902 drž. zak. št. 144.“

O predlagani resoluciji je otvoril predsednik razpravo, v kojoj so posegli Jakob Kavčič, Anton Logar in J. Novak. Končno se je resolucija sprejela neizpremenjena in soglasno, nekaj navzočih klerikalcev se je vzdržalo glasovanja.

Vsled poznega časa se pri slučajnosti ni oglasil nihče za besedo, vsled česar je predsednik Bonča zaključil shod.

Dogodki zadnjega časa v Idriji kažejo društvu „Jednakopravnost“, da se ne more podajati v javnost, zato pa naj razvije v svojem notranjem društvenem življenju večje gibanje, v kar pa naj pripomorejo somišljeniki, ki imajo dobro voljo in potrebne sposobnosti.

Vojna na Daljnem Vzhodu.

Znani angleški strokovni list »Army and Navy Gazette« izreka o bodoči bitki med ruskim in japonskim brodom tole sodbo:

Mi smo mnenja, da se pričakovana pomorska bitka ne vname v kitajskem vodstvu, marveč v neposredni bližini Japonske. Roždestvenski more imeti samo eden cilj: uničiti sovražnikovo brodom.

Da bi pa pod kolikor mogoče ugodnimi pogoji pričel bitko, mora skušati, jo izsiliti v neposredni bližini Vladivostoka. To ni samo edino pristanišče, odkoder se sme nadejati pomoči in podpore, marveč isto se tudi pričakuje v luki od njegovih ladij. Takisto pa mora biti tudi za admiral Toga najugodnejše bojišče ono, ki bi bilo najbližje njegovi operacijski bazi. Vrh tega pa mu lahko rusko brodom sploh uide in srečno dospe na mesto svoje določbe brez bitke. V tem slučaju bi bil ta njegov moralni poraz enak veliki katastrofi. On se torej na noben način ne sme oddaljiti od svoje baze, marveč mora skušati, da čim uspešneje zastopi sovražniku pot proti Vladivostoku. Od otokov Anambas, ki bodo v slučaju, da bi se rusko brodom razločilo, brez dvoma zbirališče ruskih ladij se lahko pride v Vladivostok po različnih potih, ki se pa vsi strnejo v Japonsko morje. Tu je torej me-

sto, kjer se bo postavil japonski admiral in čakal na sovražnika, tu je torišče, kjer se bo bila odločilna bitka.

Splošno se pričakuje — in kakor se nam zdi brez zadostnega razloga — da se bitka vname že tekom prihodnjih dni; in sicer temelji to na domnevanju, da bo Togo navalil na sovražnika že med potoma in mu skušal provzročiti čim več škode.

Lahko si predstavljamo, da si japonski admiral to želi, toda to je lažje rečeno, kakor pa storjeno. Torpedovke morejo operirati samo iz svoje lastne baze; križarke pa so vsled svoje nezadostne zaloge premoga omejene v svojih akcijah.

Za Japonce ni nobena operacijska baza bližja potu, za katerega se bode najbrže odločil admiral Roždestvenski, kakor otoki Pescadores. Toda velika daljavo od tod, v kateri bo najbrže plulo rusko brodom, bo najbrže učinilo, da bo admiral Roždestvenski lahko utekel, plave v vzhodni smeri od otoka Formoze in ob severni obali filipinskega otoka Luzon. Zdi se skoro, kakor da bi Japonci to že videli in si zbog tega izvolili za svojo začasno operacijsko bazo priustanišče Kelung na severnem obrežju otoka Formoze.

Roždestvenskemu so torej odprta tri pota v Japonsko morje. Izmed teh je najkrajša pot skozi morški preliv Tsushima med Korejo in Japonsko, a obenem tudi najnevarnejša in smatrati bi bilo za samoumor, ako bi si Roždestvenski izvolil to pot.

Ostajata še torej oba morskata preliva severno in južno od otoka Jedo.

Morska ožina Taugaru južno od Jedo je v ravni črti zvezana z Vladivostokom in tvori najbližjo pot v to pristanišče. Ta preliv je precej širok in ponoči se pač lahko posreči, da ga prepluje celo brodom, ne da bi je kdo opazil.

Najdaljša, a zato tudi najmanj nevarna pot pa bi bila morskata ožina La Perouse med Sahalinom in Jedom, ki ima še to prednost, da si Roždestvenski lahko brez težave izbere, ako bi bilo potreba, primerno operacijsko bazo na otoku Sahalinu.

Ako bi se sodilo po teh okolnostih, bi bilo najverjetneje, da si Roždestvenski izbere baš to pot, za katero se je odločila tudi križarka »Novik«, ko je po pomorski bitki dne 10. avgusta p. l. hotela uteči v Vladivostok. Ta načrt bi se jej bil tudi posrečil, ako bi ji med potoma ne pošel premog.

Z veliko gotovostjo se torej sme trditi, da bo Roždestvenski plul skozi morskata ožina La Perouse.

Samo ena okolnost je, ki bi mogla to preprečiti. Vprašanje je namreč, ako je ta morskata preliv že v tem času prost ledu; ako je torej morskata ožina še zamrznena, potem

▶▶▶ Dalje v prilogi. ▶▶▶

zopet nazaj v mesto v svojo sobo, da bi zopet zasnel.

Tako močne so bile moje želje po sanjah, da sem se res vrnil domov!

Vrgel sem se na divan, prižgal si cigareto in gledal malomarno za kolobari dima, ki so se valili proti stropu.

In začel sem sanjati o lepoti daljnih poljan.

Zdelo se mi je, da so se odprla nastežaj vrata moje sobe, da so vanjo priplavali brezštevilni zlati traki in se razkropili naokoli in se poigravali; nad mano pa je zavel lagak vetrič, ki sem ga komaj občutil, ko se je poigraval nad mojim obrzom, bil je tako topel, da se mi je zdelo, da se aklanja k meni moje dekletke iz nekdanjih dni, ko ji je obraz žarel veselja in hrepenenja. Zdelo se mi je, da občutim diš njenih rožnih ust, ki so zni približujejo, da me poljubijo, tako topel in nežen je bil vetrič, naenkrat pa se mi je zdelo, da žujem v valovih vetriča poltihe melodije, nežne in čarobne.

Dignil sem glavo in poslušal...

Tiho in nežno kakor žuborenje srebrnega potočka so se oglasili prvi glasovi, ki so se spajali v ubrane

akorde... tiho in nežno je koprnela pesem iz polnih src; zdelo se mi je, da živim v svetu pravljic, da plavajo okoli mene vile, da šušti po zraku lahni šum njih dolgih haljin.

Toda pesem je bila vedno močnejša, glasovi so se dvigali in naskoro je zadonela mogočna pesem, iz tibe sanjave melodije se je razvila mogočna in veličastna oda, himna.

Himna vstajenju!
Vstala je priroda in dovzetne duše jo pozdravljajo; iz tihih melodij posameznikov nastali so veličastni akordi, ki plava, o naokoli zmagonosno, ki iščejo dojma v vsakem srcu.

In naša srca so odprta ti pesmi, sprejemajo jo vase in vanjo se slije tiha melodija naše duše, da doni z veličastno odo vred, da si išče vhuda v srca vseh!

Vsa srca so odprta.
In kakor mogočni kerub plava ta pesem zmagonosno in čarobno, vsi se klanjajo in poslušajo to neskončno lepo pesem!

Kakor silni kerub plava pesem vstajenja.

Težko mi je bilo, ko sem se predramil iz svojih lepih sanj, ki so mi napajale dušo; solnce je zahajalo

in zadnji žarki so se blesteli na strelah mestnih hiš. Tupatam prikredel se je tudi v sobo žarek in zatrepetal na golih stenah in ugasnil.

Polagoma se je stemnilo.
V temnih konturah so se dvigale hiše pred mano in v daljinah so blestele luči, ki so zdajnjadaj ugasnile in se zopet prikazale.

Še vedno so mi zvenele v duši one tihe melodije, ki so se dvignile do mogočne in strastne pesmi.

Bilo mi je, kakor da še vedno zvone strune na harfi, ki jih je ravno ubirala nežna roka in iz njih izvabljala najlepše pesmi, ki sem jih kdaj slišal.

Kako mogočna in lepa si pesem o vstajenju, vedno bi te poslušal, poslušal bi te in rad bi izdahnil svoje življenje v ono ozračje, ki je ravnokar sprejelo vase drhtajoče glasove umirajoče pesmi.

Vstajenje!
Vstala je narava in naokoli done ditirambi, rad bi se pridružil ti pesmi, da bi se moji glasovi spajali z drhtajci strun na harfi

Saj je moja duša harfa, ko zdrhte na nji strune, ko plavajo naokoli glasovi mogočne himne.

Toda razglašene so strune moje harfe in moja roka je pretrudna, da bi jih ubirala; večkrat dvignem roko, da bi se dotaknil strun, toda obnemrl so moji prsti, vselej mi omahnejo in le včasih se začuje par disonanc, ki zahrešče okoli mene, da me postane strah teh glasov.

Razglašena je moja harfa in le disakorde morem izvabljati iz nje!

Razglašena je moja harfa, kakor je razglašeno moje življenje, nestalna in temna je moja pot po zapuščenih krajih, kjer ni lepih poljan, kjer ni dehtečih cvetov, kjer ne done lepe pesmi, le včasih prineso oddaljeni vetrovi iz daljnje akorde, ki zatrepetajota okoli mojih ušes, ki segajo do moje duše, toda moja harfa je razglašena in na nji ne najdejo odmev mogočne himne vstajenja.

Nekaj mehkega in toplega je ljubezen in najsi bo že do kateregakoli; kako blažilna je ljubezen do matere, ki je tako mehko njeno srce, tako topla njena duša.

Ah mati, tako si hrepenim po tvojih mehkih rokah, da bi me zopet privile k sebi; tako si želim trenotka, ko se vrnem zopet k tebi.

Spominjam se starice visoke starosti, sključene, nagubanega čela in velih lic, a vendar tako dobrovoljnega pogleda, tako smehljajočih oči.

Bila je to stara Gregorinka.

Sama je živela v ozki in dolgi sobici v neki stari hiši; samotno in enakomerno je bilo njeno življenje; a imela je hčerko, ki jo je tako ljubila, da bi žrtvovala vse zanjo; ponosna je bila naujo in veselila se je njene sreče; poročena je bila namreč z nekim višjim uradnikom.

Toda sram je bilo one starice, ki ji je dala življenje, zanjo tako lepo in brezskrbno, sram je bilo one ljubezni, ki jo je starica gojila do nje, sram jo je bilo njene slabe, ponošene obleke, a ni se spomnila, da je žrtvovala ta starica vse zanjo, da se jo zvrata nje odrekla vsemu in se preselila tja v ozko sobico, samo da živi hči srečno, umaknila se je, da bi nje ne spominjala na ljubezen.

A vendar je bila staričina ljubezen do hčerke tako velika, da ji je zadrželo srce blaženega veselja, ako jo je včasih za hip obiskala.

Lepa beseda in pozabljeno je bilo vse.

seveda Roždestvenski ne more računati na njo, ako se namerava že v kratkem nspotiti v Vladivostok.

V tem slučaju mu potemtakem preostajata samo dve poti — korejska morská ožina in preliv Tsugaru.

In v bližini enega izmed teh prelivo se mora vneti odločilna pomorska bitka!

Francosko-japonski konflikt.

Iz Pariza se poroča: Vest, da je japonski poslanik Motono opozoril francosko vlado na bivanje ruskega brodogovja v zalivu Kamrank, se s pol uradne strani komentira tako, da ta korak japonskega poslanika ni imel značaja kakagega protesta. Poslanik se ni pritoževal, da se je kršila nevtralnost Francoske, on je samo v najprijetnejšem tonu opozoril na to, da se rusko brodogovje nahaja v bližini francoskih vod, in izrazil prepričanje, da bodo francoske oblasti zbog tega podvojile svojo pozornost.

»Morning Post« javlja iz Tokija: Ogorčenost na Japonskem proti Francoski je zelo velika. Vseled vesti, da se je ruskim agentom posredilo, preslati kabelj med Fučonom in Kansvijem na Formozu, se je razburjenje še povečalo. Razburjenje prebivalstva jasno odseva iz ogorčenih glasov japonskega časopisja. Poluradno glasilo japonske vlade »Kokumin« piše o tej zadevi: »Francija in druge velevalsti se jako motijo, ako mislijo, da smejo tudi v bodoče grešiti na potrpežljivost in velikodušnost Japonske ter še nadalje odkrito in tajno podpirati sovražnika v njegovih akcijah. Popolnoma neumestno je, sedaj zahtevati od japonske vlade in od japonskega naroda previdnega in premišljenega postopanja, ko se gre za življenske interese japonske države, za katere sta že narod in država žrtvovala tako ogromne žrtve. Japonska se je odločila, vse poskusiti in pustiti v nemar vse ozire. Japonska vlada ima zanesljive dokaze v rokah, da si je general Roždestvenski v sporazumu s francosko vlado izbral še pred svojim prihodom v kitajsko vodovje razna francoska pristanišča za svoje operacijske baze. Francoska vlada se moti, ako misli, da bo smela tudi v bodoče brez kazni grešiti proti svoji nevtralnosti.«

Iz Petrograda pa se poroča: Ministrstvo vojne mornarice je opozorilo admirala Roždestvenskega na velike nevarnosti, ki bi pretile javnemu miru, ako bi se rusko brodogovje dlje časa zadrževalo v bližini anamskega obrežja, kakor to dovoljujejo določbe nevtralnosti.

V poučenih krogih se ni malo ne dvomi, da bo admiral Roždestvenski postopal v zmislu teh navodil.

Pomorska bitka na vidiku?

Poslanec Jaurès zatrjuje v listu »Humanité«, da je dobilo ministrstvo zunanjih zadev brzojavko, da se v najkrajšem času vname odlo-

čilna bitka med ruskim in japonskim brodogovjem. Ako se bo ta bitka bila v indokitajskih vodah in bi bile ruske ladje prikljene se zateči v francoska pristanišča, bi se francija proti svoji volji lahko zapletla v rusko-francoski konflikt. Poslanec Lanessan, bivši vojni minister in generalni guverner Indokine, zatrjuje v »Sieclu«, da tvori zaliv Kamrank prekrasno pristanišče. Admiral Roždestvenski se je tamkaj usidral, ne le da bi svoje ladje popravil, marveč tudi, da bi se preskrbel z živili in s premogom, da bi se poučil o dogodkih na Ruskem, v Mandžuriji in na Japonskem in da bi poizvedel, kje se še nahaja eskadra admirala Nebogatova.

Roždestvenski je usidran v francoski luki in je zavarovan proti sovražnemu napadu za slučaj, da bi Japonci ne hoteli kršiti francoske nevtralnosti.

Eskadra admirala Nebogatova.

Pariškemu »Matinu« se poroča iz Petrograda: V diplomatskih krogih se govori, da se je admiralu Nebogatovu, kakor javljajo najnovejše vesti z otokov Sunda, prigodila neka nesgoda.

Brodogovje valed tega ni moglo v določenem času dospeti v zaliv Kamrank, kjer je nanje čakal admiral Roždestvenski. Podrobnosti o nesgodi so znane v vladnih krogih, ki jih pa prikrivajo javnosti.

Nove ruske vojne ladje.

Ministrstvo vojne mornarice naznanja potom dnevnega povelja, da je car Nikolaj dal večjemu številu novo zgrajenih vojnih ladij imena, in sicer trem križarkam tipa »Bajan«, štirim topničarkam tipa »Gijlak«, 10 rešnim topničarkam, transportni ladji za polaganje min tipa »Jenisej«, dvema torpednima križarkama in 31 torpednim rušilcem. Križarke so dobile tale imena: »Admiral Markarov«, »Palada« in »Bajan«; topničarke pa imena: »Bobr«, »Gijlak«, »Sivuč« in »Korejec«, torpedne križarke: »Vsadnik« in »Hajdamak«, transportna ladja za polaganje min pa ime — »Jenisej«.

Ruske križarke pri Formozu.

Kakor je zvedel »Daily Express« iz Singapore, je videl nemški parnik »Ella Wonge« več ruskih križark blizu Reelung-otokov pri Formozu. Po poročilih iz Amoja so naznanili kitajski voditelji džunk, da je rusko brodogovje zdaj v bližini rta Varela, okoli sedemnajst milj severno od zaliva Kamrank.

Japonske ladje pri Manili.

»Daily Chronicle« poroča iz Manile: V bližini Sompaloka križari veliko bojno brodogovje. Našteli so več kot 16 velikih ladij. Ameriški mornarski častniki so mnenja, da je to združeno japonsko brodogovje admirala Deva in

Uriu. V vodovju okoli 60 milj južno od Manile so tudi videti tuje bojne ladje.

Križarka »Askold« v Šanghaju.

»Morningpost« poroča iz Washingtona: Ruska križarka »Askold« je vzela s treh tovrstnih parnikov premog. »Askold« je zdaj tako prebarvan, da je na zunaj podoben ameriški ladji. Strojni deli, ki so bili svoječasnno pri razoroženju »Askolda« odstranjeni, so zopet postavljeni. Izkušene pomorščake so najeli za tri mesece. Pet kitajskih bojnih ladij je dobilo ukaz, da straži »Askolda«.

Z mandžurskega bojišča.

Petrogradska brzojavna agentura poroča iz Godešadna: Japonske armade se pomikajo proti severu, spredaj stoji konjeništvu generala Akiama. Že nekoliko umirjeno kitajsko prebivalstvo beži zopet iz bližine desnega ruskega krila.

»Novoje Vremja« je pa izvedela iz Gunšulina, da so vesti o gibanju Japoncev, da bi obšli ruske pozicije neosnovane. Japonska armada je očitno valed bitke pri Mukdenu tako oslabiljena, daje za poldrug mesec ustavila vse operacije in tako omogočila ruski armadi, da je ta sposobna za boj in da si je sgradila celo vrsto utrdb.

»Rusu« se pa poroča nasprotno, da se je 120 vrat severo-zahodno od Kvangčengsi pokazalo 6000 Hunguzov in nekaj tisoč japonskih jezdesev s 22 topovi.

Iz Tokija se pa piše: Uradno poročilo iz glavnega taborišča, da so japonske čete preteklo soboto zavzele Tunvasian, je dokaz, da se naše operacije proti vzhodu raztezajo. Tunvasian leži v bližini korejske meje. Ostri spopadi so se vršili pri Kulye v severni Koreji, kjer krožijo množevilne kosaške čete.

Nova jezikovna pridobitev Poljakov.

Lvov, 21. aprila. Vseled opetovanih želj, ki jih je izrekel gališki deželni zbor pa tudi poljski klub državnega zbora, se razširi raba poljskega službenega jezika pri orožnikih v Galiciji. Brambovski minister izda v najkrajšem času načrt tozadavne službene predloge.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 21. aprila. Poslanci nemadarskih narodnosti se dogovarjajo, da bi izdali posebno spomenico kralju, kjer bi izjavili, da spomenica neodvisne stranke ni izraz volje pretežnega števila prebivalcev na Ogrskem, temuč si večina prebivalstva želi slogo z Avstrijo, skupno escrino ter ne mara v armadi madjarskega jezika.

Budapešta, 21. aprila. Glasilo neodvisne stranke »Budapest« je prineslo včeraj članek F. Kossutha, v katerem piše: Ohranitev koaliciije je samo sredstvo, da se uresničijo

gotove stvari, ki so narodu v korist. Koaliciija pa ne more siliti nobene svojih strank, da bi si združala nadalje svojo organizacijo in svoje principe. Naša ustava je samo fikcija, zato pa ni mogla večina dospeti do vlade niti s programom, ki se giblje v mejah obstoječih zakonov. V žalostnem položaju ni glavna stvar ustvarjajoše delo, temuč odpornost. Le na odpornost smo nakazani in le na odpornost se moramo zanašati. Kossuth je prepričan, da krona ne bo odobrvala spomenice, dasi je skromna (?) in zmerna. Toda kdor bo kralju svetoval, naj spomenico zavrne, ustregel bo samo neodvisni stranki, ker narod sme pač po pravici pričakovati, da bi odklanjajoči odgovor krona ne spomenico združil vse poslance v neodvisni stranki. Članek zaključuje: »Modri Deak, kako si se motil, da nam avstrijsko ljudsko zastopstvo ne postane ravno tak sovražnik, kakor je bil nekdanji absolutizem.«

Budapešta, 21. aprila. Izvršilni odbor združene opozicije ima šele prihodnjo sredo konferenco, v kateri se bo sklepalo o obsegu adrese debate. Hrvatje in ostali poslanci nemadarskih narodnosti bodo glede vojaških vprašanj proti spomenici.

Budapešta, 21. aprila. Nova sodna komisija drž. zbora, katere predsednik je Polonyi, je naznanila, da mandati hrvaških poslancev niso pravilno izdani. Predsednik Justh je odredil, da morajo v bodoče hrvaške mandate prevesti pooblaščenim tolmači.

Razdor v bolgarskem kabinetu.

Sofija, 21. aprila. V kabinetu je nastal razdor med bojevito in miroljubno strujo. Ministrski predsednik Petrov (vnanje stvari) in vojni minister Savov zagovarjata odločnejšo politiko napram Turški in zahtevata vojno, a ostali člani kabineta so za miroljubno politiko, katero zastopa tudi knez, ki neče vojne na noben način. Knez Ferdinand je diplomat, pa mu je ljubši najmanj diplomatičen uspeh, kakor pa nesigurna vojna sreča. Razen tega je on sprevidel na svojem potovanju, da nobeni veliki sili ne bi bilo ljubo, da nastane na Balkanu kaka vojna, ker sedaj je najneprimernejši čas za to. Splošna politična situacija v Evropi je taka, da bi najmanj vojna na evropskem zemljišču proizvedla kaos, v katerem se ne bi razpoznali zavezniki in sovražniki. Na Balkanu se ne more pomišljati na kako spremembo posesti, dokler se ta splošna evropska situacija ne razbistri, kar se ne zgodi pred koncem rusko-japonske vojne. — Interesantno je, da je odpotoval v Mantono vodja narodnjakov, Gešov. Splošno se misli, da ga je knez poklical in nekateri mislijo, da bodo narodnjaki sestavili nov kabinet, kar pa ni verjetno, ker

narodnjaki na to niti ne mislijo. — Stambulovisti so ogorčeni tudi zato, ker sta v sedanjem kabinetu Šišmanov kot naučni minister in Popov kot minister javnih del, ki ne pripadata k njihovi stranki, ali sta vseeno v njihovem kabinetu po kneževi volji. — Vse te diferencije so take narave, da jih ne bo mogoče izgladiti, nego bo kabinet moral odstopiti, ali pa reorganizovati se. Ako pride do reorganizacije, potem odstopita Petrov in Savov, a na njuna mesta prideta najbrže dva Tondevista, dvoraka liberala, ki so dosedaj podpirali Stambulovističen kabinet.

Odpad Krete.

London, 21. aprila. Evropa se bo bavila zopet s Kreto. Z včerajšnjim dnem je stopilo krečansko vprašanje zopet v ospredje. Prvi korak je storila krečanska zbornica. V nagovoru, s katerim je vrhovni komisar princa Jurija otvoril zbornico, je razložil, kake korake je storil s združitvev Krete s Grško pri nadzorovalnih velesilah ter naznačil odgovore, ki so mu jih dale velesile. Končno je izjavil, da bo vse reforme potrdil, ki se mu predložijo zakonitim potom. Zbornica je razumela ta migljaj ter je po prinčevem odhodu sprejela soglasno in z velikim navdušenjem resolucijo, v kateri se zahteva združitvev s Grško, princu Juriju se pa izreka brezpogojno zaupanje s prošnjo, naj ta sklep naznani velesilam. Nadalje se je sklenilo, da gre predsedstvo spremljano po vseh poslancih in najodličnejših meščanih Kaneje h konzulom velesil, da jim izroči sklep. Poslanci so nato prisegli na ime grškega kralja Jurija in grške ustave. — Dogodek, ki je bil že pripravljen, se je naglo raznesel po celem otoku, in povsod so se prirejali ljudski shodi, na katerih se je proklamovala združitvev s Grško.

Sofija, 21. aprila. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da bo Bolgarija proglašena za kraljevino, kakor brž se združi Kreta s Grško. Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 21. aprila. Zbornica je danes nadaljevala razpravo o zakonskem načrtu glede ločitve cerkve od države. Pri § 4. je predlagal posl. Leygues neko spremembo. Proti sprembi je govoril podpredsednik Jaurès, kateremu pa je postalo hipoma slabo, da so ga morali odnesti iz zbornice. Zbornica je razpravo prekinila ter nadaljevala in končala debato o proračunu. V popoldanski seji je Jaurès nadaljeval svoj govor.

Pariz, 21. aprila. Posl. Deloncle je vprašal ministrskega predsednika pred zaključkom seje, ali so izdane natančne odredbe za obranitev popolne nevtralitete Fran-

In kadar je po obisku svoje hčerke stopila na ulico, bila je po njenem obrazu razlita tiha radost, vela lica so se napolnila in v očeh so ji zablestele solze: »Vendar me še pozna!«

In šla je počasi, drsajočih korakov naprej in lepe misli so ji polnile dušo; a vse to je bila le ljubezen, nepremagljiva ljubezen do svoje hčerke.

Počasni so bili njeni koraki, a misli tolikanj hitreje in vse so plavale tja k hčerki, in vsaka misel je bila prepojena s željo po sreči svoje hčerke...

Stara je bilo Gregorinka in vedela je, da ji ni daleč smrt; ni se bala smrti, želela je samo umreti v zavesti ljubezni svoje hčerke, da bi umrla v trenutku, ko bi čutila, da jo hči še vedno ljubi...

Zima je ležala nad zemljo in debel sneg je pokrival vse naokoli; stara Gregorinka pa se ni bala zime, mislila je, da jo dovolj greje ljubezen.

Tako mehka in topla je ljubezen, da nas greje in tolaži v najhujših trenutkih; složna in bela je pot ljubezni, mehko je njeno okrilje.

Ljubezen! Ona je ogenj, ona je večni plamen, ki tli v naši srcih, ljubezen nas dviga; toda kako prazno je srce brez ljubezni, prazno kakor peščena ravnica brez svetja in potov.

Mrzlo in megleno jutro je ležalo nad mestom; skozi debele megle so se jedva svetlikale mestne svetilke, tiho in mirno je bilo naokoli, a stara Gregorinka je šla drsajočih korakov v cerkev.

Sedla je v klop in njene izkušene ustne so se zagibale v pobožni molitvi... nepremično je sedela; toda naenkrat je postala tako trudna, vse moči je naenkrat izgubila in začela je lesti v gube.

Temnilo se ji je pred očmi, hotela se je dvigniti, toda bila je tako slaba, roke so ji omahnile, ko se je hotela oprijeti, da bi se prerila iz klopi.

Ustrašila se je! Umreti!

In smrt ji je naenkrat postala strašna! Želela si je smrti, toda ko si je umišljala, da je prišla, prevzel jo je strah; umreti, tako sbala se je te besede v tem trenutku!

Zbrala je vse svoje moči in se dvignila iz klopi; posrečilo si ji je; tedaj pa se je hipno potolažila, ko je videla, da ima še nekaj moči.

Drsajočih korakov je šla domov, dolgo je hodila; večkrat ji je pošla sapa in morala se je ustaviti, naslonila se je na sid in počivala.

Potem pa je šla zopet počasi naprej. Slednjš je prišla v svojo soblo. A tu ji je zmanjkalo moči, ko maj se je stekla in ulegla v posteljo in zdela si ji je, da se je ulegla na mrtvaško posteljo, odkoder se n kdar več ne dvigne...

Nikogar ni bilo k nji, skušala je klicati, a njen glas je bil tih in se je izgubljal med zidovi sobie.

Zaprta je oči in čakala smrti. Trudna je bila in nekaka otrpnelost se ji je razlila po vsem telesu, zdela se ji je, da je prišla k nji hčerka, ki je plakala, a ona jo je tolažila... naspala je...

Ko se je prebudila, je stala ob njeni postelji njena gospodinja, ki jo je prašala:

»Kaj Vam je?«
Stara Gregorinka pa je odgovorila:
»Umrla bom!«

Gospodinja ji je odgovorila:
»Kaj bi to govorili!«
Gregorinka pa reče:
»Počljite po hčer in po zdravniku!«

Gospodinja gre najprvo k zdravniku, ki pride kmalu, vidi, da je Gregorinka stara in da potrebuje dobre oskrbe in jo praša:

»Ali nimate nikogar, da bi skrbel in vam stregel?«

Gregorinko zadenejo globoko v srce te besede; spomnila se je svoje hčerke, ki bi jo lahko vzela k sebi, da bi ji stregla, kakor je ona stregla nji, ko je bila pri nji, kakor je ona bdela v skrbeh cele noči nad njo, kadar je bila bolna!

Toda bala se je, da bi se ona branila, kajti vedela je, da je hčerka ne ljubi.

In zdravniku ni hotela povedati, da ima hčerko, ki bi jo lahko oskrbovala; zato mu je odgovorila z bolestnim glasom, ki je žalostno drhtel:
»Nikogar nimam!«

Zdravnik pa je smajal s rameni in rekel:

»Potem pa je najbolje, da vas prepeljejo v bolnico, kjer boste najboljše prekrbljeni!«

Gregorinka malo pomisli in odgovori:
»Storite, kakor vam drago!«

Gospodinja je srečala Gregorinko hčer na ulici in ji rekla:
»Vašo mater bodo prepeljali v bolnico!«

In lice hčerke je preletel neki mrak, kakor senca očitanja! Hitela je do stanovanja svoje matere, toda odpeljali so jo že v bolnico; srce ji je bilo polno očitanja, da je ona kriva temu! Zakaj ne ljubi svoje matere, zakaj je ni vzela k sebi, ko je videla, da je tako bolna in stara!

Toda te misli so se ji kmalu razpršile; ko je prišla v bolnico, so jo peljali v sobico njene matere!

Gregorinka je ležala na postelji s poluzaprtimi očmi, blede je bilo njeno lice in nagubano...

Hčerka stopi k postelji in reče:
»Kako vam je?«
Gregorinka pa odpre oči in reče:
»Ti si prišla?«

Toda naglo zopet zapre oči kajti na obrazu svoje hčerke videla je nekaj tako mrzlega, da se je ustrašila in da je ni mogla več gledati.

sije v morskem obsegu Indokine. — Ministrski predsednik Rouvier je odgovoril, da je že enkrat zavrnil popolno nepristranost in pri tem tudi ostane.

Nemčija in Vatikan.

Rim, 21. aprila. Med Vatikanom in nemško vlado se ravnokar vrše zopet pogajanja, ki jih vodi osebno cesar Viljem v kljub temu, da potuje po Siciliji baje le zaradi zdravja. Pogajanja merijo v prvi vrsti na to, da se ustanovi v Berlinu diplomatsko zastopstvo za Vatikan. Dosedaj se ni moglo doseči sporazumljenja. Nemška vlada namreč želi, da se ustanovi v Berlinu papeževa legacija, a papežovo državno tajništvo zastopa stališče, da ugled katoliške cerkve brezpogojno zahteva, da se ustanovi nunciatura.

Prvi nekrolog, drugo prerokovanje.

Tega bo tri ali štiri leta, ko smo na tem mestu poročali, da „Prva Kranjska mizarska zadruga“ v St. Vidu nad Ljubljano hira, da ima jetiko. Storili smo to zategadelj, ker se nam je zdelo v svrhu povzdige slovenske obrti in industrije potrebno opozoriti še pravočasno, da zadruga v tedanji obliki in tonačinskem poslovanju nima v sebi življenja, da je treba stvar korenito preustrojiti, če naj ima uspeh, ne pa poznejše škode, ki bi je utegnili upropasti. Vršili smo takrat važno nalogo — zasmeh je bila zahvala za zdrav nasvet, odnošeno za opozoritev za nedostatk.

Jetiko, ki smo jo takrat prerokovali, smo dejansko smatrali „za hitro jetiko“ — iz previdnosti smo ostali samo pri izrazu „jetika“. Imela pa je zadruga res takrat že toliko gnjilobe v sebi, da bi lahko že takrat likvidirala. Toda čudovito spretni falzifikator bilanc ji je umetno podaljšal življenje do bilance za leto 1904, katere pa ni in ni najti v nobenem časopisju prijavljene in vendar bi se to po zakonu moralo zgoditi. To pot se katoliškemu revizorju ni več posrečilo odvrtiti z aktivno bilanco katastrofe, zavozeno je bilo tako silno, da ni bilo več pomoči — člani so morali resignirati na vplačane deleže, vplačati morajo nove ter za še enkratni znesek garantirati. Odstavljeno je načelstvo, brezmočno je nadzorstvo — v roke pa je vzela zadruga „Zadruga Zveza“.

Tak je tedaj dolga tragedija zaključek prvega akta.

Temeljito nepojmovanje zadrugskega življenja, povse netrgovsko poslovanje, gorostasno bedaste investicije, nedosegljiva ošabnost članov, njih popolna nedozvetnost za napredek, klerikalni nupuh in dozdevno veliko bogastvo vsakega člana itd. je zadrugo spravilo v prejšnji obliki k večnemu počitku. Requiescat in pace — kot taka, kakršna je bila — je ugasnila nekaj let na škodo članov prepozno.

Zadruga prehaja sedaj v drug štadij, v zlo, ki bo hujše od prvega. Dovolj je rečeno, če pravim: Zadruga zveza jo ima v rokah — hujšega se pač ni moglo zgoditi.

Res bo „Zadruga“ vpeljala književno, preskrbela poslovdjo, finančno, revidirala — vse to utegne imeti nekoliko uspeha — samo: Kako pa bo konkurirala? Ta aparat bo

dražji od prvega, drag bo tako silno, da bo treba cene dvigniti. Tu pa se bodo postavili nasproti stroji — tem se ne bo mogla upirati. Izposlovala bo „Zadruga“ še stroje. Še vedno ne bo šlo. Obresti dosedanjih obveznosti bodo tako silno pritiskale na kaso, da z manj zadolženim, enostavnejše rojenim podjetjem ne bo mogoče uspešna konkurenca. Pa to vse nič ne škodi. Dokler bo „zadruga“ hotela delati, bo lahko delala. In delala bo dalje. Predočila bo članom, da sedaj, ko so stroji, (če namreč bodo kdaj), ni mogoče izhajati z res premajnimi deleži — soglasno, kakor so klerikalci navajeni, bodo sklenili, da se deleži povečajo. „Zadruga“ bo šla dalje, rekla bo, da ima zadruga z neomejenim jamstvom mnogo večji (če tudi ceneji, je vprašanje) kredit nego z omejenim — soglasno se bo tudi to sklenilo.

To bo zadnje delo „Zadruga“ za zadrugo — odslej bo delala za svoje načrte.

Škof ima v St. Vidu zavode. Več če ima hiša sveta, več velja. Mnogo mizarjev ima na šentvidski ravani polja, vsak domalega v St. Vidu ali Vižmarjih hišo. To bo pečenka, po kateri se škofu cede sline — pot, po kateri priti do te pečenke, je pa danes še raskava. Ne preostaja drugega, nego te ljudi pustiti popolnoma izkravetiti — potem pa na boben z njimi. Do tega najlože privede vsaj gotovo število hiš mizarska zadruga pod pokroviteljstvom „Zadruga Zveze“. „Zadruga Zveza“ je tako temeljito spsobna škodovati Kranjski, da si idealnejše ni mogoče predstavljati — sama država jo podpira za njeno zločesto delo z denarjem.

Govorili smo, želimo, da bi se to nikdar uresničilo, temveč da bi slepo ljudstvo nekoč spregledalo in zazrlo prepada, v katerega se tira samo s svojim nadutim klerikalizmom in klerikalno politiko. Kdor ima oči, naj spregleda; kdor ima ušesa, naj poslušaj — v nasprotnem slučaju pa bomo rekli s Poncijem Pilatom: „Umijemo si roke nad krvjo nedolžnosti.“

Novice iz Škofje Loke.

Zupnik Sinkovec bi rad utajil svoj apetit na šilkdrote. Le škoda, da njegovo obliže ne drži spovedne molčečnosti in pove, koliko šilkdrot so pripravili za post. Sinkovec je pojedel 60 šilkdrot; to se bliži čudno, vendar je pa res v celem obsegu. Ne pomaga nobeno tajeenje. Ako ima Sinkovec pogum, naj napiše besede, s katerimi se jasno zanika, da niso 60 želv udušili v škofjelokem župnišču. Potem mu bomo pa dokazali in ga še bolj postavili na laž. Le pogum, mož resnice!

Zastavica ali uganka: Kaj je na svetu najgrše? Nunki ata Janez so rešili v šoli to uganko. Rekli so: Najgrše na svetu je ples in kašljanje. Cisto nepričakovana rešitev.

Nunki ata Janez radi pišejo mladim dekletom pisma ali dopisnice s takole vsebino: Bil sem primoran izbristati Vas iz Marijine družbe, Vas prav pomilujem! Ne zapustite Marije! Častite jo, ljubite jo, prosite jo, naj Vas zopet pripelje nazaj na pravo pot. Če ste zapustili pot nedolžnosti, krenite vsaj na pot pokore, ki tudi pelje v nebesa! O Janez, Janez, kako si vnet za nedolžnost deklet! Le tako dekleta so na pravi poti deviške čistosti, ki se puste atu Janezu za ude voditi. Dekleta pa se smejejo silni neumnosti Janeza.

Dobro jo je izkupil. Sinkovcu je prišel nekdo iz Škofje Loke pogreb

plačat. Sinkovec je po sprejetju donarja hotel dotičniku še zaradi „Naroda“ napraviti pridigo. Rekel je: „Jaz vam imam še nekaj povedati.“ Mož pa mu odgovori: „Jaz pa vam nič“ in odšel je iz župnišča. Sinkovcu pa se je kljun podaljšal.

Pogreb sednega svetnika F. Mikuša se je vršil v sredo 19. t. m. ob splošni udeležbi inteligentnih slojev in prostega ljudstva. Udeležili so se pogreba: gosp. dež. sodni predsednik Levičnik, g. dež. poslanec Ciril Pirce, uradniki tukajšnjih uradov in ljudsko-školsko učiteljstvo. Korporativno sta se udeležila tukajšnja žitarnica in gasilno društvo. Tudi smo opazili pri pogrebu ljubljanskega župnika g. Vrhovnika in g. župnika Berčeta s Sore. Pokojnika bodo splošno pogrešali in obžalovali svoji in vsi, ki so ga poznali. Blag mu spomin!

Glasovi z Jesenio.

V tukajšnji poštni urad se zaletuje župnik Zabukovec v „Jesenjskih novicah“ ter skuša na prav farški način spodkopati ugled vseskozi korektno poštne uprave. Pri tej priliki moramo enkrat govoriti jasno besedo o tukajšnjem pismočisti Lamovškemu, znanem zagrizenem ajmohtarju, o katerem se širijo govorice, da zlorablja uradno tajnost ter vsako malenkost nese na ušesa Janeza Zarukovca. Ko je prihajal „Narod“ brezplačno na naslov nekaterih posestnikov, je ta predrzni mladič v službi agitiral proti „Narodu“ ter ga kar na lastno roko pošiljal uredništvu nazaj. Znano nam je še mnogo drugih podatkov. G. nadpoštarijo priporočamo, da stopi malo na prate teme klerikalnemu petelinu, da ne bo imelo župnišče potem nikakih pritožb.

Okrajno glavarstvo je uradno vprašalo na župni urad, v kakem sorodstvu sta si častni občan g. R. Schrey in obč. odbornik g. I. Legat ter častni občan A. Razingar in obč. odbornik g. Štefelin. Take informacije so naravnost smešne, ker nimajo nobenega smisla in se s tem le klapčije nemštvo. Obč. red dovolj jasno govori, da občinski odbornik ne sme glasovati za svojega sorodnika, kadar se gre za zasebne pravice dotičnika. Če pa je kdo voljen častnim občanom, s tem vendar ne išče nikakih zasebnih pravic, ker je zadeva javna in se gre tu za pravice občine. Sorodstvo dotičnih gospodov je po cerkvenem zakonu sicer v drugem kolenu, toda po državnem je istotako oddaljeno, da se niti ne upošteva. Zabukovec si torej zastoj beli glavo zaradi razveljavljenja izvolitve častnih občanov.

Tat, tat, primite tata! je vpil tat, ko ga je lovil orožnik. Ravno tako dela naš fajmošter Janez Zabukovec. Zvezal se je z Lukmanom, zdaj pa vpilje: liberalci so zvezani z Lukmanom. Baje so ga celo naščuvali, da naj se pelje v farovž, da bo potem ves sum padel na Zabukovca. Mi smo že davno vedeli, da manjka našemu župniku par koleščkov, toda za tako zarukanega ga vendar nismo imeli. Knezoškojski ordinarijat bi storil najbolje, če pošlje tega moža v opazovalni oddelek norišnice, da se prepričajo, da ne spada več med pametne ljudi.

Veliko bom moral trpeti zaradi tega lista, je zapisal Zabukovec, ko je poslal znani „pastirski“ list svojim faranom. Nam niti na misel ne pride, da bi odgovarjali na tako neumnost, ki spada v trinajsto in ne v dvajseto stoletje. Tisti list je pravi izrodek verske blaznosti ter pravi vzorec mišljenja srednjeveških inkvizitorjev.

Zakaj ne pove Zabukovec, kaj sta konferirala z Lukmanom, ko se je isti pripeljal k njemu? Zakaj se tega izogiblje, kakor mačka vrele kafe? Mož se sramuje svojega izdajstva. Zabret pripoveduje, da se bo po Veliki noči poslovil od Jeseničanov. To je edina pametna misel, ki se je porodila letos v našem župnišču. Pa bo jok in stok med Marijinimi devicami, ko odide ta „bršč“ gospod. Judež Iškarijot je bil prvi klerikalec, ker je Kristusa izdal, veliki duhovni, ki so ga križali, so bili tudi že klerikalci. Ni čuda, da sta izdala Zabukovec in Peter Rozman svoj narod, ker sta tudi klerikalca in bi najraje vse Slovence križala, ker nečejo iti v njun tabor.

Velik farški podrepnik je občinski sluga Jekler, ki je nekak župnikov vohun v županskem uradu. Bogu in ljudem krače čas znani nemškutar obč. stražnik Snoj, ki tako rad stresa svojo „soldaško“ nemščino po Jesenicah. Gospodom obč. odbornikom priporočamo, da obrnejo takim ljudem malo več pozornosti. Kdor ni z nami, je proti nam.

Strelice iz selške doline.

Narobe svet je na Češnjici. Drugi pravi katoliški kristjani smo obhajali sedaj veliki teden, ko je po cerkvi zagrnjeno vse, na Češnjici so pa imeli v konsumu že zdavnaj veliki teden, ko so svoj napis „Gospodarska zadruga“ zakrili z drugim napisom. Ta veliki teden pa je na Češnjici že minul, ker so svojega boga „konzulo“ zopet odkrili pred 14. dnevi.

Vera peša, ker se duhovnom meša. To večkrat pravijo ljudje. Zares peša vera v duhovnike. Čudno ni, ker so postali taki zabavljači, kakor bi bili za sam prepričani. Greh, in sicer smrtni greh je brati napredne časopise. Kdor pa bere „Slovenca“ in „Domoljuba“, ima pa odpustke. In vendar je rekel Kristus: „Ljubite resnico, hčerko božje!“ „Slovenec“ pa samo laže in obrekuje poštene ljudi.

To gonjo proti časopisom zapoveduje škof. In vendar so le nekateri duhovniki tako za vero vneti, da v postnem času celo pravijo o samem „Narodu“ in „Gorenjcu“, o Kristusovem trpljenju pa ne povedo ničesar.

Neke dni duhovniki. Nekateri duhovniki, ki so še taki, kakor je pričakovati, da v cerkvi ne pridigujejo o samih časopisih in drugih takih posvetnih rečeh, hodijo klerikalci in Ljubljano tožiti škofu. Potem se pa morajo iti zagovarjati, zakaj ne hujšajo in se ne vojskujejo s pomočjo babjih kikelj Marijine družbe. Tožili so že župnika od Sv. Lenarta, iz Železnikov in od drugod.

Ljudje bodo podivjali. Nekateri ljudje postajajo že od samih hujškarj kar prismojeni. Posebno ženske so kar besne. Nas naprednjake gledajo, kakor bi bili kužni. Vendar se pa ne bojimo teh omoženih in samskih devic s kralcem in brez kralca. Mi hočemo biti taki, kakor je treba šlo veku, ki ima sam svojo pravo voljo in jasen razum. Mi hočemo s svojo glavo misliti ter nečemo dati duhovnikom glave spravljati. Sami moramo služiti in nam duhovniki ne dajo ničesar in ne naredi nobene reči zastoj. Potem naj nam pa še posvetne stvari zapovedujejo? Ne! To je morebiti prav tistim možem, ki so pod babjo komando, nam pa ne.

Frtiljar obsojen pred sodnijo na 25 K ali dva dni zapora. Kradel in žalil je čast poštemim ljudem. To zna prav dobro, ker je pravi „katoličan“. Upal si ni sam pred sodišče in je najel novega advokata Čočevega Franceta.

Dohtar Čočov France je sedaj poleg deževnega poslanca še advokat. Samo če bo vsak njegov klient obsojen kakor Frtiljar, ne bo imel nič zapujanja.

Trgovec Pleteršek na Češnjici je popustil „Gospodarsko zadrugo“. Ni si upal plačevati najemščine 1200 K na leto. Sedaj se „Zadruga“ oddihuje, da bode pripravljena, ko bode prišel ponjo konjederec. To bode žalosten konec slavne katoliške „zadreg“.

Kaj pa dobiček, kam ga bodo dajali „zadrugarji“? In dr. Krekovi in škofovi blagoslovi za zadrugo, kje so? Taka je minljivost teh katoliških naprav.

Katoliška mladina krače. Otroci slišijo v cerkvi in doma, da je greh brati in prodajati napredne časopise. Potem pa zatirajo greh na ta način, da zasramujejo tiste, ki bero in prodajajo „prepevedane“ časopise. V Selcih je iz znane prismojeno-katoliške hiše sinček ukradel tablo, kjer je naznanjeno, da se prodajata „Narod“ in „Gorenjec“. Katoliškega tatiča so izvedeli in ko so ga vprašali, zakaj je ukradel napis, se je odrezal: „Zato, ker na priznici povedo, da je greh to prodajati.“ Iz tega je razvidno, da duhovske pridige rode tatvino pri mladini. Mladina se pri takih stvareh vadi krasti in potem bode kradla tudi reči, ki ne bode greh jih brati.

Pri velikonočni spovedi v Selcih so duhovniki ljudi posebno pestili, kaj bero. Kdor je povedal, da „Narod“, je moral obljubiti, da ga ne bode več. Celu župnika iz Zaliloga, ki je drugače mirna in nedolžna duša, so pripravili do tega, da je dal odvezo, če je dotični obljubil, da ne bo več bral „Naroda“. Na vprašanje: „Kaj pa naj berem, če nimamo drugega kot „Narod“?“, je odgovoril: „Najboljše je nič brati, ostane človek najbolj nedolžen in je najboljše za njegovo dušo!“ Dotična oseba mu je obljubila. Seveda obljubiti je lahko, a storiti je težko. Tako je z vsemi grehi in vendar vsi katoličani padejo do vsake spovedi v stare grehe. Tako bode tudi z branjem „Naroda“. Kaj pa bi bilo, če bi ljudje ne grešili? Potem pa spovedi ni treba. Zato se le potolažite dobri duhovniki, da bodo ljudje še brali.

Sinkovec iz Škofje Loke — misijonar. Rožnik je nagal celo jato duhovnikov, ki so prišli spovedovat v Selce. Tudi loški debeluhar Sinkovec je prišel in celo pridigoval. Seveda je vzel „Narod“ na piko. Med drugim je tudi rekel: „Na hišo, kjer imajo „Narod“, naj obesimo mrtvaško glavo, da se bodo ljudje izogibali take hiše.“ Mi pa povemo loškemu Sinkovcu za odgovor to-le: kjer so naročeni in bero „Slovenca“, naj se jim obesi na hišo oslovka glava, kjer

pa bero „Domoljuba“, naj se jim obesi telečja glava. Loškemu Sinkovcu naj se pa poleg oslovke in telečje glave obesi na hišo še volovska glava.

Župnik Rožnik je pridigoval neko nedeljo: Ljudje večkrat slišijo in vendar ne verjamejo, da je greh v postu več ko enkrat na dan se do sitnega najesti. Ali Rožnik živi po tem? Ali loški debeluhar Sinkovec živi po tem? Kaj ne, gospodje duhovni, vi le pravite: „Poslušajte nas, ne glejte nas!“ Ni pa vas vkljub temu gledamo in občudujemo, kako hinavsko pridigujete. Vodo oznanjete, vino pijete, post zapovedujete, sami pa ste vedno siti.

Pšice iz ribniške doline.

Š 21. Na Vel. Poljanah pride k Novakovi Marjeti in Antonu (župan in županja) Brambovka in pravi: „Naš gospod in Marijančina se nekam medeno gledata. To se mi čudno zdi.“ Anton in Marjeta jo zavrneta: „Čakaj! Midva bova gospoda opazovala na priznici en mesec, pa bova videla, če res medeno gledajo.“ Brambovka je tudi drugod govorila o tem, in ljudje so prišli do čudnih zaključkov. Neka pobožna oseba pa je pisala gospodu anonimno pismo, v katerem jim je razložila, kaj se govori po Poljanah. Povedala je, da jo je sv. misijon prišilil do tega. Se marsikaj bi pisala, pa se boji Novakove Marjete. Na podlagi te ovadbe so gospod poklicali „cekmešter“ ter Brambovko in obravnava se je pričela. Gospod so Brambovko ošteli, potem pa proglasili razsodbo. Brambovka je bila seveda obsojena. Koj naslednje nedeljo mora fant, poleg katerega bo stala ona, v njenem imenu preklicati pred cerkvijo, kar je govorila o gospodu. Seveda velja ta razsodba za vsa faro, in noben Poljanec še misliti ne sme, da se gospod in Marijančina medeno gledata.

Š 22. Grdo je, če morajo še danes kmetje delati farovžem tlako, kakor jo delajo v Dolenji vasi. Še grje pa je, če župnik tem siromakom, ki mu obdelujejo polje, ne da niti jesti, kakor čujemo. Župnik Šalehar je tudi velikonočno izpoved iz same lakomnosti zaključil kar na svojo pest, dasi se v naši škofiji ta izpoved lahko opravi do Vnebohoda. V Dolenji vasi je namreč navada, da razen izpovednega listka zabaše vsaka krščanska hišna številka v farško malho tudi 4 groše, ali pa 3 groše in 2 jaci. (Drugeče bi bila izpoved najbrž neveljavna.) Pohlepni župnik, ki gre kmalu v pokoj, ukrene tako, da morajo biti cvetno nedeljo listki in ž njimi seveda tudi jajca že v farovžu. Menda je tudi misijon priredil zato, da sigurno pograbi groše in jajca predno odide. Gospod urednik! Ko so se v državnem zboru menili, da bodo uredili duhovniške plače, ste se jezili, češ, da tega ni nič treba. Jaz pa pravim, da bi bilo prav; morda bi potem ne beračili pri vsaki priliki za groše in ne vodili pobožnih duš za jajca v nebesa.

Neki nemški pek iz Kočevja vozi kruh slovenskim gostilničarjem v Dolenjo vas. Ne vemo, ali so Ribničanje tako bogati, da se jim ne zdi vredno spravljati dolenjevaških grošev, ali so „prenobel“ za tako prevažanje. Če se izplača dve in pol ure daleč voziti kruh, bi se triletri ure tudi, seosebno, ker bi vsak gostilničar raje jemat kruh od Ribničana nego od Kočevjarja. Dolenjevaščani bi bili pa tudi veseli, ko bi jim ne bilo treba zemelj in preat po kočevsko hrustati. Ganite se, ganite! Pokažimo tudi pri zemljah, da smo narodni.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. aprila.

Veliki teden je gotovo jako resen čas in popolnoma neprimeren za kakršnekoli šale in burke. Ljudje obiskujejo grobe, se posté in razmišljajo o življenju in o smrti Zveličarja. Pri „Slovenca“ so pa bili celo na veliki petek židane volje. Morda so duhovni gospodje zaužili prav posebno delikatnih morskih rib in rakov in jih izdatno zalili s kako plemenito kapljico, morda jih je kaj drugega nenavadno razveselilo — istina je, da so bili na veliki petek izredno židane volje. In kadar je človek židane volje, takrat napravi rad kako šalo in zbija burke, čeprav je tisti dan slučajno veliki petek. Tako šalo so vprizorili večeraj „Slovenčevci“ gospodje. Dolga leta so imeli v redakciji »zaslužnega in značajnega starčka narodno naprednega mišljenja«, moža sivih las in velikih izkušenj. Nihče ga ni poznal, nihče ni vedel zanj, nihče ni nikdar o njem ališal. Samo kadar so klerikalci koga potrebovali, ki bi zatrobil na njih

Zastoj in izgubljenost so se ji zdele vse želje, da bi umrla, kadar bi bila prebrščana, da jo hči ljubi.

Toda iz njenih oči ne sije ljubezen, z njenega lica ne žalost, ona v sebi ne čuti ljubezni.

Hotela ji je to povedati, zopet je odprla oči, toda hči je stala ob oknu in gledala na vrt.

Gregorinka se dvigne in iz ust se ji izvije bolesten klic:

»Hči!«

Hči se obrne in stopi bliže k postelji.

Gregorinka hoče nekaj povedati, toda iz grla ji prihaja pridušeno hropenje, roke ji omahnejo in zgrudi se na posteljo; mrzli pot ji porosi čelo... strese se po vsem telesu...

In v zadnjem trenutku upre še svoje osteklene oči v hčerko, strese se še enkrat, blažen smehljaj ji prilava na ustne in bila je mrtva.

Včasih umre ljubezen, toda nenkrat zopet oživi in toliko silnejši je potem ta ljubezen!

Tudi v naših dušah je za hip umrla ljubezen po poljanah, ko so ležale pokrite z debelim snegom.

Toda ko je prišla pomlad, ko je zasijalo solnce tako mehko in gorko

ko so objeli opojni žarki poljane, porodila se je zopet v naših dušah ljubezen in koprnjenje po onih večno lepah poljanah!

In akoravno so izigrane naše harfe, kakortudi je razglašeno naše življenje, vendar se topli dih zefira v pomladanskem solncu dotika strun in izvablja iz njih tihe glasove umirajoče melodije, ki se spajajo z veličastnimi akordi!

In vse te pesmi in vsi ti akordi in tihe melodije pojo slavo vstajenju! Vstajenju!

Mi ne moremo vstati, kajti razglašene so naše harfe, zaigrano in presanjano naše življenje, a vstala je naroda, nova, močna!

In naše sanjarske duše pozdravljajo vstajenje!

Vetrovi, ki so sprejeli vase disonance naših razglašanih harf, plujte tja do cvetočih poljan in jih pozdravite!

Pozdravljamo vas vstale poljane, pozdravljamo vas priklile cvetove!

In to so naši pozdravi vstajenju! Vstajenju!

Zvonovi brnite čez poljane in oznanujte, da je vstala naroda!

Vstajenje! Vstajenje!

rog in malo pozabljival na narodno-napredno stranko, tedaj se je oglašil ta zaslužni in značajni liberalac sivih las in velikih izkušenj, ta liberalac, ki je bil v sredi votel, okoli kraja ga pa ni bilo nič. V svoji krivolonosti smo nekoga dne tega modrijana kratkoma ubili. Zdaj so klerikaleci angažirali novo moč, ki naj v »Slovenčevih« predalih igra vlogo pristaša narodno-napredne stranke in namesto na pustni torek je ta nova moč prvič izpregovorila na veliki petek. Razlikuje se od rajnega zaslužnega in značajnega liberalca sivih las in velikih izkušenj po tem, da ne govori po gostilnah in vagonih, kjer se slučajno mudi kak »Slovenčev« sotrudenik, nego da piše seveda za »Slovenca«, in dalje tudi po tem, da ne zabavlja samo na narodno-napredno, marveč tudi nekoliko na klerikalno stranko tako zaradi lepšega in da političnim kalinom bolj imponira. Imena pa seveda tudi ta nova moč nima, kakor ga ni imel prej omenjeni starček. Lepo in hvalevredno je pa, da je ta nova moč debutirala na veliki petek. Dan je bil čemerem in deževen in mrzel; tisti, ki nimamo delikatnih morskih rib in rakov niti postvi iz škofovih voda, niti plemenite kapljice polnih butelj, smo klepali fižolovo juho in otepavali lečo s kislim zeljem, in bili slabe volje in pusti in čemerni. »Slovenec« nas je spravil v dobro voljo. Prvi nastop njegove nove moči, prvi nastop »pristaša narodno-napredne stranke« v »Slovenca« nas je resnično razveselil. Takega »špasa« še dolgo ni bilo. Živel duhovski humoristi pri »Slov.«, ki znajo biti veseli in znajo uganjati burke celo na veliki petek.

— „Slovenec“ i biskup Strossmayer. Pod tem naslovom piše »Narodna Obrana«, dnevnik, ki izhaja v rojstnem mestu velikega pokojnika: »Teško nam je, da ponovimo besede, s katerimi je klerikalno slovensko glasilo navadilo na spomin Strossmayerjev. Madjarski listi, ki so uprav tekmovali v napadih na našega meena, niso niti z daleka storili takega atentata na velikega našega pokojnika, kakor je to storilo klerikalno slovensko glasilo. Razumljivo nam je, zakaj so Madjari pisali tako o škofu Strossmayerju, o največjem sinu naroda, ki ga madjarski šovinizem mrzi do besnosti, in tudi niso mogli drugače pisati. V ostalem pa je po njihovi pisavi Strossmayer v naših očeh še bolj zrasel. Toda kako naj razumemo podlo pisanje »Slovenčevov«, glasila, ki izhaja v glavnem mestu bratskega nam naroda slovenskega? (Oprostite, bratje ob Dravi, malo nedolžni se nam vidite v tem pogledu, kar pač dokazuje, da je pri Vas boj zoper klerikalno zalego še jako mlad. Ali ne veste, zakaj in kako so preganjali farizeji Krista? Ali mislite, da bi naši in — Vaši klerikaleci ne kamenjali in križali Krista samega, ako bi nastopil proti cerkveni korupciji, simoniji in mešetarstvu? Op. uredb.) — Vemo, da »preporoditelj« v Kristu, ki so izzvali notranji boj v ubogem slovenskem narodu ter ga privedli na rob propasti, — vemo, da jim ni dišal Strossmayer, ki je kot narodni škof dobro spoznal in ocenil klerikalno gibanje ter se proti temu bojeval z besedo in dejanjem. Verski fanatizem, nestrpnost in besnost kliče, ki plate in mota, da izrine na površje sebe in svoje stanovske koristi, niso mogli trpeti biskupa Strossmayerja, ki se nikoli ni mogel strinjati z njihovim razjedajočim delovanjem. Kot ein naroda našega, ki ga je nad vse ljubil, mu posvetil svoje življenje in svoje delo, ki je bdel nad njegovo bodočnostjo in usodo, pobijal je protin narodno gibanje, najsi je prihajalo od koderkoli. Po vsem tem razumemo, da jim je bil Strossmayer trn v peti, toda da ho »preporoditelj« v Kristu tako globoko padel, da si drzne napisati, da je biskup Strossmayer zadnjih 20 let bil duševno abnormalen in s tem potegniti v svoje blato njegov spomin ter razklati ves naš narod, ki mu je ta spomin svetinja,

tega nismo pričakovali. Ali je »Slovenec« morda tolmač mišljenja naše furtimaške klike (hrvatskih klerikalecev), ki vali v »Slovenca« to, česar ne sme v svojem »Hrvatstvu«! Tudi ta pisava »Slovenčeva« odkriva pravo karto klerikalne klike in to si moramo zapomniti. Naši hrvatski sobojniki naj se ne razburjajo preveč, ker sline naših klerikalnih steklišč še bodo čestokrat škropile po njih, a take sline na koži niso strupene. Da pa jim ne bodo stekliši zasadi zob v meso, preskrbe se naj pravočasno s — gorjačo.

— Prešernov spomenik. Poziv gosp. profesorja Josipa Stritarja za nabiranje prispevkov za Prešernov spomenik je našel glasen odmev in prvi vrsti — in to smo pričakovali — pri domoljubnih naših damah. Čim je izšel poziv, že so se zbrale k prvemu posvetovanju. Sestavile so odbor ljubljanskih narodnih dam, na čelu jim gospa Franja dr. Tavčarjeva in sklenile že pri prvem sestanku, da hoté zastaviti vse sile, da se postavi še letos že dogotovljeni spomenik našemu pesniku-velikanu. Vsako narodno delo, započeto po rodoljubnih naših damah, je doslej vselej najlepše uspevalo. Zato smo prepričani, da je ta zadeva sedaj v najboljših rokah. Pripravljalni odbor prosi tem potom vse zavedne gospe in gospice, katere hoté sodelovati pri tej nameravani akciji — podrobnosti ostanejo za sedaj še tajne — naj blagovelično to naznaniti gospé dr. Tavčarjevi.

— Mož-beseda. Klerikaleci se jeze, da nimamo do škofa Jegliča prav nobenega zaupanja. Saj je res žalostno, če jo zavoji cerkveni knez tako, da se mu nič več ne verjame. Ali Anton Jeglič je tega sam kriv. Njegova dejanja so kriva, da mu več ne zaupamo. Kaj je vse obetal, ko je prišel v Ljubljano, a izpolnil ni ničesar. Najlepše pa se je izkazal tedaj, ko se je šel za ustanovo vitev konzuma v Metliki. Klerikaleci so bili po spravi pogodbi vezani, da ne smejo nobenega konzuma več ustanoviti, a vzlic spravi pogodbi so začeli snovati konzum v Metliki. Naša stranka se je obrnila do škofa in zahtevala, naj ostane mož-beseda. A kaj je storil škof? Odgovoril je, da se mu zdi konzum v Metliki potreben in da zato ne ostane mož-beseda. In takemu škofu naj kdo zaupa, njegovo besedo naj smatra kdo za jamstvo eventualne sprave? Kdor bi to storil, tistemu bi se po vsi pravici reklo, da je na glavo padel.

— Lov na testamente. Še ob smrtni uri nima dandanes človek več miru pred duhovskim nasilstvom in duhovsko požrešnostjo. Posebno kranjski tehanat Koblar lovi testamente, kakor desiran lovski pes divjačina. Če izvoha kje le nekaj krajcarjev, se že začne zalezovanje. Umirajoče ljudi trpinči na vse načine, naj mu izroče svoj denar ali naj ga volijo škofom zavodom. Znana je pravda zastran »daritve med živimi«, pri kateri je bil Koblarju plen iztrgan iz rok; znano je tudi njegovo postopanje pri raznih drugih slučajih. Danes naj pribijem nov slučaj. Ljubljancanka gospodična Remšak je v zadnjih letih živela v svoji vili na Primskovem pri Kranju. Ko je obolela, jo je začel tehanat Koblar zalezovati, da si je vedel, da je iz prepričanja liberalca. Najprej jo je lovil s sladkimi besedami, potem pa struno čedalje bolj napenjal in naposled prav po hudičevsko trpinčil. Zahteval je 6000 K za škofove zavode. Pritiskal je na bolno gospodično kolikor je mogel in ji grozil z vsemi peklenškimi strahovi, ako ne da zahtevanih 6000 K. Gospodična Remšakova je večkrat tožila, da vse svoje življenje ni trpela takih groznih muk, kakor tiste dni, ko je hotel Koblar izprežati iz nje 6000 K. Ali vzlic vsemu pritisku, vzlic vsem groznjam se gospodična Remšak ni vdala in ni zapustila za škofove zavode niti krajcarja. Ta slučaj naj bo vsem ljudem v svarilo, da si natančno ogledajo vsakega duhovnika, predne ga puste h kakemu bolniku. Specialno pri Koblarju pa bi bilo dobro, da ga ljudje natančno previzitirajo, kadar zapusti kako hišo, ker se mož zdaj izvrstno razume na »darila med živimi«.

— Katoliški demokratizem. Svet je že videl različne »švindler«, a med največje in najprejdrnejše spada takozvani katoliški demokratizem. Katolicizem in demokratizem izključujeta drug drugega. Katolicizem in demokratizem se dasta tako malo združiti, kakor voda in ogenj; kajti avtoriteta, na kateri sloni katolicizem in svoboda, na kateri sloni demokratizem, sta nasprotji, katerih ni mogoče spraviti v soglasje. Katoliška stranka, ki priznava vodstvo pastirjev in našelo avtoritete, ne more biti demokratična, kakor ne more biti nobena resnično demokratična stranka obenem katoliška. Če se govori o katoliškem demokratizmu, je to tako neumno, kakor če bi se govorilo o belih zamorcih. Cerkev tudi ne trpi nizej resničnega demokratizma; to smo videli v Belgiji in to vidimo sedaj v Italiji. Voda bo zmeraj mokra, in demokratizem bo vedno svobodoljuben in bo zametaval cerkveno avtoriteto in odločilno vodstvo pastirjev. Prav zato je pa le navaden »švindler«, če pisarijo duhovniki, da je njihova stranka demokratično organizirana. Kmet ne razume, kaj je demokratizem in ne ve, da pomeni demokratizem vladanje po volji naroda brez ozira na voljo duhovnikov ali kakih drugih avtoritet, zato ga klerikaleci lahko varajo, kakor hočejo. Delavci bi pa pač že lahko prišli do spoznanja, kak »švindler« delajo klerikaleci s svojim demokratizmom, saj vidijo, da jih duhovniki povsod pritiskajo v stran. Koliko zastopnikov pa imajo kmetje in delavci v izvrševalnem odboru klerikalne stranke, v vodstvu »Zadržne zveze«, v vodstvu »Gospodarske zveze«, v vodstvu »Ljudske posojilnice«? Na občnem zboru katoliškega političnega društva odločajo sami duhovniki in sploh ne vprašajo klerikalni voditelji ne delavca ne kmeta za njegovo voljo. Zato pa se tudi vse smeje tem politično brljavim revežem, ki se dajo s frazami, kakor »katoliški demokratizem« za norca imeti.

— „Slovenec“ in slovenski časnikarji. „Osrednja zveza slovenskih časnikarjev“ v Pragi razpošilja uredništvom slovenskih listov v objavo notice o letošnjem časnikarskem kongresu v Voloskem. Take notice dobiva tudi »Slovenec« in jih po navadi tudi objavlja. Predvčerajšnjim je poslal tajnik »Osrednje zveze« g. Hovorka listom notice, v kateri se zlasti naglašja, da se letošnjega kongresa v impozantnem številu udeležijo društvo slovenskih časnikarjev. »Slovenec« je sicer to notice priobčil, izpuštil pa je iz nje stavek, ki se tiče slovenskih časnikarjev. Značilno! »Slovenec« torej ni prav, da se je ustanovilo »Društvo slov. književnikov in časnikarjev«, in ni mu po volji, da »Osrednja zveza slovenskih časnikarjev« s priznanjem omenja, da se letošnjega kongresa udeležijo že tudi naše jedva rojeno slovensko društvo in sicer v impozantnem številu, zato je tudi ta odstavek iz notice izpuštil. Ali so malenkostni! Ako se upošteva, da je »Društvo slov. književnikov in časnikarjev« zgolj stanovsko in nepolitično ter tudi klerikalcem odprto in da je smer tega društva v najvišji meri človekoljubna, saj je njegov poglavitni cilj podpirati potrebne slovenske časnikarje in književnike ter njihove vdove in sirote, ter braniti materialne in moralne koristi tega stanu ne glede na politična mnjenja, potem je pač skrajno malenkostno, da »Slov.« nasprotuje takemu eminentno humanitarnemu društvu. No, pa »Slovenec« naj bo prepričan, da društvu ne bo škodoval, marveč da bo isto raslo in se razvijalo in naj je »Slovenec« še tako ignorira!

— Avstroogrška banka v Ljubljani. Avstroogrška banka si je sezidala v Ljubljani novo palačo v Knafovih ulicah poleg »Narodne tiskarne« in se je pred kratkim preselila vanjo. Pri avstroogrški banki v Ljubljani je vse nemško od konca do kraja. Uradovanje je izključno nemško, nemški so vsi napisi v poslopin, nemške so vse v banki rabljive tiskovine, nemško se uraduje s strankami, nemško je z eno besedo vse. Slovenci

smo v Avstriji pač edini narod, ki pri avstro-ogrski banki celo v svoji domovini nima prav nikakršnih pravic in kateremu se njegov jezik vedno odvira in nadomestuje z »državno nemščino«. Povsod drugod je pri avstro-ogrski banki že kolikor toliko uveljavljena ravnopravnost. Pogledimo Čehe in Poljake! Ako pride na Češkem Čeh v tako banko, uraduje se z njim češko, napise nad vratni bere v češkem jeziku, izdajajo se mu dvojezične tiskovine. Tudi Poljak govori izključno v svojem jeziku in se mu ni treba posluževati tujeje jezika. Celu manjši narodi, kot so Malorusi, Rumuni in Hrvatje, so si — seveda po dolgem boju — priborili pravico, da se z njimi uraduje v njihovem materinem jeziku, da se jim izdajajo dvojezične tiskovine, da so napisi dvojezični, kar je vendar znak enakopravnosti, le mi Slovenci smo uboga para brez pravice. Mi moramo v svoji lastni deželi, ki je skoraj izključno slovenska, z avstro-ogrsko banko poslovati le nemško, nam se ne pripozna niti trobice enakopravnosti. Zadnji čas je, da se upremo takemu ravnanju. Zato opozarjamo naše slovenske poslane, da pri proračunski razpravi o proračunu finančnega ministrstva sprožijo to stvar, se zavzamejo za našo pravico, starejo skelečo krivico in nam pribore potrebno ravnopravnost pri avstro-ogrski banki.

— Misijon so imeli pretekli teden na Trati. Kakor se pripoveduje, je bila to pravzaprav le gonja proti svobodomiselnim listom, pred vsem proti »Slov. Narodu« in »Gorenjou«. Razume se, da je vsak »suho« potegnil, kdor se ni uklonil terorizmu. In teh menda ni bilo ne enega. Dosegli so farji pač le eno, da ljudje zdaj vohče poprašujejo po teh listih in ugibajo, kaj vendar mora biti v njih, ker jih duhovniki tako preganjajo. Zenske, ki so javalne kdaj imele kak list v rokah, se zdaj zanimajo zanje. I, časi so minuli, ko so se ljudje dali terorizirati, le malo je še takih tepcev, ki poslušajo, kar kak pop ukaže. Nekatere pridige so bile take, da so se odrasli in oženjeni ljudje zgrazali nad njimi. Kaj takega se ne sliši v najslabši beznici. In taki ljudje hočejo biti učitelji ljudstvu. Potem mora nastati prava Sodoma. Sad tega misijona se je hitro pokazal. V nedeljo ponoči je nekdo porezal dr. Tavčarju na Visokem vsa pred letom vsajena drevesca. Lepo katoliško maščevanje, lep sad duhovske vzgoje, lep uspeh »svetega« misijona. V ponedeljek so peljali nekoga moža v norišnico, na tega moža je gotovo tudi vplival »sveti« misijon. Cuda ni, če se tu in tam kakemu človeku pamet zmeša, ko sliši v najgrozovitejših barvah opisovati trpljenje, kakor bi v bogu ne bilo nobenega usmiljenja. Mar bi duhovniki obrnili pozornost na svojo nesrečno organizacijo v dolini. Na Dobravi je polom konzuma neizogiben. In ta polom bo še vse kaj hujšega od onega v Poljanah. Save, pa za to se ti ljudje ne zmenijo. Kaj jim mari beda. Bisaga ta, ta in neomejeno gospodarstvo.

— Zaslužen odgovor je dobil katehet c. kr. rudniške šole v Idriji Fran Oswald na svoje postopanje radi neke malenkostne napake v idrijskem občinskem računu za l. 1904. z odlokom deželnega odbora kranjskega, ki se deslovno glasi: Št. 4120. Županstvu mestne občine v Idriji. Z ozirom na ondoto poročilo z dne 23. marca t. l. št. 459, se županstvu prijavlja, da deželni odbor nima povoda, v vlogi beneficijata F. Oswalda z dne 11. februarja t. l., katero je c. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu semkaj odstopilo, kaj ukreniti, ker je vpis zneska 350.000 K kot posojilo mestne hranilnice ljubljanske in inventarju o imovini mestnega zaklada l. 1904 pisna pomena, ki nima nobenega pomena na faktično stanje resničnega dolga in katero je smelo županstvo vsak čas popraviti. Pri tem je tudi upoštevati, da je v računskem sklepu pravilno izkazano posojilo s 335.000 K in da je v inventarju ostanek dolga po odštetju prvega vračilnega obroka s 3427 K 10 h pravilno naveden s 331.572 K 90 h. O

tem je obvestiti beneficijata Oswalda. Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani. V Ljubljani, dne 1. aprila 1905. Detela m. p. — To je precej huda obsodba Oswalda, kateri v svoji vlogi ne zahteva nič manj, kakor da se morajo občinski računi še enkrat javno razpoložiti. Pa za danes dovolj o tej stvari, v kateri bomo imeli še priliko pokazati ali velikansko zlobnost Oswaldovo ali ravno toliko njegovo duševno inferiornost. Priporočamo zgorajšnji odlok deželnega odbora bralcem »Napreja« v prav »korenito« premišljevanje.

— Zelo žalostno vlogo igra v Idriji voditelj socijalnih demokratov Anton Kristan. Ko je pri zadnji obč. seji obč. svetovalec Dragotin Lapajne stavil resolucijo v zadevi železniškega vprašanja, je vpriporil na galeriji zasmevanje predloge in ko je prišel na ulico, je dejal svojim spremljevalcem: »Sodrug! v enem tednu že dobimo železnico!« in ha, ha, ha, je sledilo tem besedam. V »Napreju« pa piše, da se radi bližnjih volitev zopet spravlja železniška zadeva na površje! S tem kaže Kristan edino le svojo veliko nainost. Kaj res misli, da se taka vprašanja rešujejo čez noč, da se železnice dosejajo tako lahko. Naj nam le pove raje, koliko uspeha imajo njegova dveletna hujskanja, kakor pa da s tako nedostojnim početjem jemlje ljudem veselje do dela za velikansko splošno korist.

— Usmiljenje z reveži. V Vipavskega se nam piše: Klerikaleci ne znajo drugega, kakor hujskati. Vsaka stvar jim je v ta namen dobra in če je ni, jo privlečejo za lase na dan. Zdaj so zaželi prav po farško hliniti posebno usmiljenje do revežev. Reveži se smilijo vsakemu človeku in kdor ima kaj srea, jim tudi pomaga, kolikor pač more. Pri liberalnih hišah ni revež še nikdar zastoj potrkal, na farovška vrata pa že marsikdaj. A kaj bi govorili! Če imajo duhovniki kaj srea za reveže, lahko vsem naenkrat pomagajo. Brez števila je dobrotnikov, ki so izročili cerkvi večje in manjše svote za podpiranje revežev. Na stotisoče je tega denarja. Zakaj ga duhovniki ne porabljajo za tisti namen, za kateri je bil podarjen. Ven s tem denarjem, ki je bil darovan za reveže. Bogu kar je božjega, cesarju kar je cesarjevega — pa tudi revežem kar je bilo zanje dano. Vsak berač bi postal lahko posestnik, ko bi cerkev razdelila to, kar je prejela za reveže. S kakšno pravico se maste prelatje in korarji in fajmoštri z denarjem, ki je bil darovan za reveže? Pa tako je vedno, seveda samo v klerikalni Avstriji: klerikaleci požro vse, kar jim pride v roko. Ko je potres zadel Ljubljano, se je po cerkvah nabiralo za prizadeto ljubljansko prebivalstvo, a ves nabrani denar je izgubil v farški bisagi?

— Tako se farba naše ljudstvo! »Slovenski Gospodar« poroča v svoji zadnji številki o smrti nekega slovenskega romarja v Rimu in piše med drugim tudi tole: »Petek popoldne smo še obiskali »svete stopnice« blizu Lateranske cerkve. Poljubil je še tam krvav sled Gospodov; to so namreč one stopnice, na katerih je v Jeruzalemu pokazal Pilat Gospoda ljudstvu, da bi imelo usmiljenje z njim. Na vsaki stopnici se še vidi krvav sled našega Zveličarja.« — Takšne bajke, ki se jim mora smejati vsakdo, če ima le mrvice zdravega razuma, prinaša »Slovenski Gospodar« svojim čitateljem kot golo in dokazano resnico! Popi res hočejo ljudstvo na vsak način ohraniti v temi in v najabsurdnejšem praznovrstvu. Saj vendar ni misliti, da bi sami verjeli take izmišljotine starih histeričnih bab! Ubogo naše ljudstvo, ki mora prebavljati takšno »duševno« hrano!

— Občinske volitve v Radecah. Piše se nam: V sredo, 19. t. m. so bile pri nas občinske volitve, pri katerih so bili izvoljeni sami liberalni kandidatje, oz. odborniki in je torej zmagala naša stranka v vseh treh razredih. Pri zadnjih volitvah pred tremi leti je še klerikalna stranka poskušala v tretjem

razredu prodreti s svojimi kandidati; letos je še to opustila in nismo imeli nobenega boja več. Naše ljudstvo vedno bolj uvideva, da ni tista stranka njegova prijateljica, ki ga spravlja v škodo. To je pokazal propad konsuma, pri katerem so bile tako velikanske izgube, da so morali plačati vsi udje po dvojn delež, odborniki pa po 700 do 800 K. V drugi vrst pa je videti velikanski napredek, odkar ima narodno napredna stranka krmilo v rokah in so vkljub temu, da se bo zidala nova šola, občinske doklade primerno jako nizke in je naš dosedanji župan g. Anton Bec še celo skrbel, da se je nekaj dolga plačalo in je občini mnogo prihranil. Klerikalci sicer tudi temu uglednemu županu niso dali miru in ga ovajali deželnemu odboru in delali rekurze pri deželnem odboru zaradi nepravilnega gospodarjenja. Deželni odbor pa je vse te rekurze kot neutemeljene zavrnjal. Ker se je naš dosedanji vrli in napredni župan g. Anton Bec izkazal kot zelo sposobnega župana, smo za trdno prepričani, da bo na novo voljeni odbor zopet njemu izkazal svoje zaupanje in ga na novo volil radeškim županom.

— Štrajk mizarjev pri Mathianu. „Slovenec“ se pri vsaki priliki pobaha, kak prijatelj delavcev da je on in kako prijatelji delavcev so duhovniki. Toda skušnija kaže, da je „Slovenec“ prijatelj delavcev le tedaj, kadar to nič ne stane, ali pa še kaj nese, v nasprotnem slučaju pa se potuhne kakor bi bil guh in slep. To kaže njegovo postopanje glede štrajka mizarjev pri tvrčki Mathian. Lastnik te tvrčke je klerikalec in ima celo pravico, nositi nekako papeško uniformo to že zadostuje, da stoji „Slovenec“ na njegovi strani. Ko bi bil g. Mathian liberalen Slovenec, prokleta bi ga „Slovenec“ grizel in proti njemu šušal. Tako pa molči. Molči kakor grob. Pred kratkim je g. Mathian poklical nekaj dunajskih delavcev v Ljubljano, da bi z njimi nadomestil stavkujoče domačine. Med delavci je bilo radi tega veliko razburjenja, a za stopnik pete kurije se je za to ravno tako malo zmenil, kakor „Slovenec“. Zdaj se govori, da pride po Veliki noči 40 dunajskih delavcev h gosp. Mathianu. Če je to res, ne vemo; delavci tako govore in so zopet kar iz sebe, češ, če pridejo Dunajčanje, morajo domačini po svetu. A „Slov.“ zopet molči, molči kakor grob, molči, kakor bi bil plačan, molči, dasi so nekateri stavkujoči delavci opozorili „Slovenčev“ uredništvo, da je sedaj prilika pokazati, če je „Slovenec“ res prijatelj delavcev, ali pa se jim samo hlina. Bomo videli, koliko bo ta naša notica pomagala.

— Zaplenjene škofove ribe. Postni dnevi velikega tedna se že nagibajo h koncu in naše verno ljudstvo že komaj čaka, da zapoje velikonočni zvonovi in napravijo konec postu, ki predpisuje, da naj nepriviligirani katoličan gladije na večje čast božjo — seveda. Tudi v župniščih in v škofovi palači se postijo. Toda tu se ne postijo pri suhem kruhu in vodi kakor pod krovom kmetskega trpina, marveč mize se šibe pod pezo najokusnejših, seveda postnih jedil. Morski pajki in raki, raznovrstne morske ribe, delikatne postrvi, pikantne „ikre“ in raznovrstne torte, to so postna jedila naših prečastitih. A danes je sobota in post se nagiblje že h koncu. Škofove mize so jeli pospravljati ostanke in te ostanke so vrgli danes na trg, naj tudi „misera contribuens plebs“ vsaj „post festum“ okusi, kako dobro se je postiti v škofovi palači. — Danes je poslal škof Anton Bonaventura 25 postvic, ki jih mu je poslal njegov valpet iz Gornjega grada, na trg na prodaj. Seveda se je po trgu mahoma raznesla vest, da je škof jel prodajati ribe, in prav nič ni čudnega, da je o tem slišal tudi odbornik „Ribarskega društva“ gosp. Seunig. Mož je bil radoveden na to najnovjšo škofovo trgovino in šel si jo je ogledat. Res lepe, prav majčkine ribice so to bile, jedva palec dolge. A kdo naj popiše začudenje navzočih gurmanov, ki so jih hoteli kupovati, ko je g. Seunig proglasil, da ribe nimajo zakonite velikosti ter izjavil, da jih v imenu postave zapleni. Škof je posla-

25 rib na trg in od teh je bilo zaplenjenih 23. Koliko takih malih ribic pa se je konzumiralo na škofovi mizi? Saj so bili to samo ostanke z nje! Uf, škof Tone, to je gurmā, on ve dobro, da so take ribice tako pikantne, tako delikatne . . .

— Lekarnar pri „Zlatem orlu“ Moritz Mardetschlager se toži s kranjsko deželno. In sicer za 292 K 77 vin. s pripadki. O tej stvari se je meseca oktobra preteklega leta precej govorilo, zlasti v zdravniških krogih. Poleg drugega je namreč Moritz Mardetschlager dokazil deželni bolnici hidrofilno gazo skozi dolgo vrsto let in sicer radi tega, ker jo je oferiral vedno po nižji ceni nego vse tovarne. Temu se je vse čudilo, posebno pa kirurški oddelk. Umevno je, da si je Mardetschlager s temi dobavami zaslužil visoke in zelo lepe vsote. Lansko leto pa se je ustanovila v bolnici deželna lekarna. In novi deželni lekarnar je tedaj tudi pri ravno istem Mardetschlagerju naročil 10 tisoč metrov hidrofilne gaze, ki bi morala biti po izrečni in natančni ponudbi 83 cm široka, 100—150 m dolga v vsakem posameznem kosu. Mardetschlager je to naročilo izvršil in meseca aprila postavil blago v bolnico. Tam ga niso takoj preiskali, ker se to sploh nikdar ni godilo in ker je pri tako ogromnih kvantitetah nemogoče, ves obvezilni material natančno pregledati. Tako se je blago spravilo v magacin in se je Mardetschlagerju izplačala iz deželne blagajne kupnina po 950 K. 12. julija pr. l. je prišel prvi kos te hidrofilne gaze do vporabe. Ker pa se je sporočilo deželnemu lekarnarju od kirurškega oddelka, da je ta gaza zelo sumljivo ozka, je on še popolnoma nedotaknjeno blago preiskal in še isti dan sporočil g. fabrikantu Mardetschlagerju, da se mu vse to blago postavi na dispozicijo, ker ne odgovarja naročilu in tudi ne oferti. Tisti dan je namreč tudi še posebna komisija, obstoječa iz gg. dr. Bleiweisa vitezja Trsteniškega, dr. Šlajmerja, dr. Stoja, lekarnarja Gjejerca, Mardetschlagerjevo gazo preiskala in našla, da posamezni kosi niso ne 83 cm široki in tudi ne 100—150 m dolgi. Po natančnem računju manjkalo je blaga za 292 K 77 v. Lekarnar Mardetschlager se seveda ni hotel podati in radi tega se mu je pri zadnjem izplačilu za druge dobave od zneska 16.142 K 75 vin. odtegnila vsota 292 K 77 vin., ki se mu je za famozno gazo preveč izplačala. Sedaj pa je zrastle g. Mardetschlager. In v pismu z dne 14. oktobra pr. l. je zapletil deželnemu odboru, da se mu teh 292 K 77 vin. takoj plača, gotovo pa do 24. oktobra pr. l., sicer da vloži takoj tožbo. Deželni odbor je to pismo vrgel brez vsega razburjenja mirno v koš in čakal na to tožbo, medtem ko je že po 12. juliju takoj odredil, da se Mardetschlagerjeva gaza ne sme rabiti, marveč mora počakati na najbrž neizogibno pravdo. Zlasti je pokojni g. dr. Schaffer kot referent na vsak način to zadevo hotel spraviti pred sodišče. Deželni odbor je tedaj čakal in čakal, vendar Mardetschlagerjeve tožbe ni bilo od nikoder. Medtem je umrl referent g. dr. Schaffer in približal se je tudi že februar t. l. V sled tega je zadobil deželni odbor prepričanje, da se Mardetschlagerju ne ljubi tožiti in da je dal slovo vsem mislim na svojo tožbo. Posledica tega je bila, da se je tudi Mardetschlagerjeva gaza v bolnici začela rabiti in se je proti koncu meseca februarja t. l. tudi vsa porabila, razven dveh kosov, ki jih je svoj čas pregledala komisija. To je najbrž prišlo tudi do Mardetschlagerjevih ušes. Saj je veliko dobrih ljudi na tem svetu. Kajti govori se, da je Mardetschlager mogoče vsled tega čakal s svojo tožbo, da bi se inkriminirana gaza porabila in spravila z sveta. Kajti dne 9. marca t. l., ko je ves „corpus“ ravno pošel, vložil je Mardetschlager svojo tožbo in zahteval, da se mu izplača tistih 292 K 77 vin., ki se se mu svoj čas odstrigili. Vkljub vsemu temu se je deželni odbor odločil, da se spusti v to zanimivo pravdo. Storil je to tudi brez posebnih upov na zmago, samo radi tega, ker po njegovem prepričanju kranjska dežela z lepa ne sme utrpeti teh 292 K 77 vin. Kar se je vzpričo te karakteristične in zanimive zakaslosti dne 14. oktobra 1904 zapretene in dne 9. marca 1905 vložene tožbe Mardetschlagerjeve storiti dalo, se je v pravdi storilo. Seveda blaga in gaze ni bilo več in vsled tega tudi ne potrebnega in glavnega dokaza. Sodišče je vse ponujene dokaze dopustilo in dne 19. aprila t. l. so bili zaslišani gosp. dr. Šlajmer, gosp. dr. Bleiweis vitez Trsteniški in drugi kot prič. Po njihovih izpovedbah se je razglasil sklep, da se vsi drugi dokazi zavrnejo. Ob koncu razprave je sodnik naznanil, da se sodba izda pismeno in da se potem spisi odstopijo c. kr. državnemu pravdnikstvu v Ljubljani. O vsem tem poročamo v prvi vrsti radi tega, ker je pri tem in na tem udeležena kranj. dežela, oziroma deželna bolnica.

V drugi vrsti pa tudi radi tega, da širša javnost ve, zakaj da je g. lekarnar pri „Zlatem orlu“ Moritz Mardetschlager izgubil svojo dobavo za našo deželno bolnico in svojo trgovino s kranjsko deželno.

— Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta je imelo dne 19. t. m. v „Narodnem Domu“ svoj X. redni občni zbor, ki se ga je udeležilo blizu 100 članov. Zastopana je bila po svojih odposlancih tudi Primorska, Štajerska in Koroška. Društveni predsednik, g. učitelj Jakob Furlan, prisotne prav prijazno pozdravi ter se spominja v letošnjem društvenem letu umrlih društvenih pokroviteljev, postaje načelnika in slovenskega pisatelja Ivana Resmana ter posestnika in občinskega svetnika Ivana Škrjanc. G. predsednik omenja nadalje, da praznujemo letos desetletnico društvenega obstanka, ali bolje, pravzaprav praznuje društveni blagajnik, g. naduč. Jakob Dimnik, svojo desetletnico, zakaj on je ustanovitelj društva in le njegovi neumorni delavnosti v korist društva se moramo v prvi vrsti zahvaliti za premoženje, s katerim danes društvo razpolaga. (Živahno odobravanje in pritrdjevanje). — Društveni tajnik, g. Juraj Režek, je prav obširno poročal o odobrovanju delovanju v minulem društvenem letu. Ker bo temeljito sestavljeni poročilo objavljeno v „Učit. Tovaršni“, zato se omejimo v našem listu le na najvažnejše točke. Najprvo je pozviljil g. tajnik vse učiteljsko, da se kar najtesneje oklene društva, pošilja redno svojo letnino, podpira „gospodarski program“, razpečava pridno knjižice krajevske družnice učit. konvikta, se udeležuje kolekte poštnih znamk, prireja koncerte na korist konviktu, zastavlja svoj vpliv pri naših denarnih zavodih, da kaj prispevajo za naš konvikt ter prosí pri šolskih in učiteljskih prijateljih darov za učiteljski konvikt. Le, če bomo vsi kot en mož nastopali povsodi in ob vsaki priliki na korist društva, le po tej poti nam bo mogoče čim prej priti do zgradbe konvikta. Nadalje se spominja g. tajnik „učiteljskih dobrotnikov“ in društvenih pokroviteljev. V prvi vrsti omenja mestne občine ljubljanske, ki bo darovala društvu deset let vsako leto 500 K. (Živahno odobravanje.) Zahvalno se spominja tudi Kranjske hranilnice, ki je za tekoče leto darovala društvu 300 K; upajmo pa, da ta vsota ni bila zadnja, saj sede v upravnem odboru Kranjske hranilnice možje, ki so še vedno in ob vsaki priliki drage volje podpirali napredno učiteljsko. Našim dobrotnikom prištevamo tudi društvene pokrovitelje, ki so pristopili društvu z doneskom 200 kron in sicer p. i. gospodje dvorni svetnik dr. Gregor Krek, državni poslanec Ivan Plantan, ravnatelj Gustav Pirc, trgovec F. Bamberg in Jernej Bahovec, ravnatelj Karel Lukman, trgovec Vaso Petričič in Ivan Jebračin, g. Josipina Hočvarjeva iz Krškega, gospa Pavlunka Resmanova in njen pokojni sopro, r. Ivan Škerjanec i. dr. Po 50 K so prispevali društvu tudi razni naši denarni zavodi, kakor: Glavna slovenska hranilnica in posojilnica, Ljubljanska kreditna banka, Notranjska posojilnica v Postojni, Posojilnica v Žužemberku, Vrhiška posojilnica i. druge. — Na te je poročal društveni blagajnik, gospod nadučitelj Jakob Dimnik o društvenem premoženju, ki se je pomnožilo v X. društvenem letu za 6182 K 42 h. Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem znaša pa 2963 K. To ustanovo uživa že šest let učiteljska sirota Bogomila Osana in se ji je izplačalo že 480 K. Če seštejemo premoženje konvikta in jubilejske ustanove, ki je tudi last konvikta, znaša vse premoženje društva za zgradbo učiteljskega konvikta koncem decembra 1904 l. 26.667 K 27 h. Blagajnikovo poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto. — V imenu pregledovalcev računov je poročal učitelj A. Kecelj ter poudarjal, da so računski v zelo preglednem in uprav vzornem redu sestavljeni ter je ves denar plodonosno naložen na kar izreče zbor g. blagajniku Dimniku zahvalo za veliki trud, ki ga ima za društvo. — Pri posameznih nasvetih se je oglašal g. E. G. Anglter predlagal, da se obrni odbor na naučno ministvo za podporo. Predlog je bil, seveda, enoglasno sprejet. — V odbor so bili za XI. društveno leto izvoljeni tile gospodje: predsednik: Jakob Furlan, učitelj v Ljubljani; I. podpredsednik: Luka Jelenc, učitelj v Ljubljani; II. podpredsednik: Ignacij Križman, učitelj v Dornbergu na Goriškem; tajnik: Juraj Režek, učitelj v Ljubljani; blagajnik: Jakob Dimnik, nadučitelj v Ljubljani; odborniki: Engelbert G. Anglter, realni učitelj v Idriji; Fran Gärtner, učitelj v Ljubljani; Fran Scheschark, nadučitelj v Kočevju in Ignacij Šijanec, učitelj v Gornjem gradu na Štajerskem. Pregledovalcem računov so bili izvoljeni gg. nadučitelj Anton Javoršek ter mestna učiteljica Karel Javoršek in Alojzij Kecelj. V zmislu § 12. društvenih pravil pa imajo svoje zastopnike v odboru „Društva za zgradbo učiteljskega

konvikta“, ki pa imajo iste pravice, kakor voljeni odborniki, ta-le učiteljska društva: Slovensko deželno učiteljsko društvo (1 člana); Logaško učiteljsko društvo (1 člana); Postojnsko učiteljsko društvo (2 člana); Pedagoško društvo v Krškem (3 člane) in Kranjsko učiteljsko društvo (2 člana). To naj ta društva uvažujejo ter naznanijo odboru čim prej svoje zastopnike. Polovico pokroviteljske pa imajo že plačane: Goriško učiteljsko društvo, Litijsko učiteljsko društvo in Ormoško učiteljsko društvo. Ostala učiteljska društva, pojdite in storite tudi vi tako ter podizajte se s pokroviteljsko 200 K, da dobite čim prej svojega zastopnika v odboru!

— Navodila za VI. kongres slovenskih častnikarjev v Voloskem-Opatiji. Prijave h kongresu, ki se sprejemajo samo še do 30. t. m., naj se pošiljajo tajniku „Zveze“, g. Fr. Hovorki v Prago, Žitna ul. č. 21. Na poznejše prijave se zaradi izredno velike udeležbe pri kongresu ne bo mogoče več ozirati. Pristojbina 15 kron se naj pošilja blagajniku gosp. I. Kuffnerju, uredniku „Narodnih Listov“, ki bo razpošiljal legitimacije in vozne listke. Pristojbino 15 kron mora plačati vsak udeleženec. Priporočila se, da bi udeleženci dospeli v Matulje-Opatijo v soboto 13. maja z brzovlakom ob 9 uri 42 min. zvečer. Na kolodvoru pozdravi došlece občinski zastopnik k. stavski. Vsakdo, ki se udeleži kongresa, naj po dopisnici naznani tajniku gosp. Fr. Hovorki, s katerim vlakom pride, da bodo pripravljene na kolodvoru vozovi, s katerimi se popeljejo gostje s kolodvora v Volosko do „Narodnega Doma“, kjer bo v kongresni pisarni pripravljani odbor odkazal onim, ki se izkažejo za legitimacijami, stanovanja po hotelih in privatnih hišah. Iz „Narodnega Doma“ se gostje odvedo v odkazana stanovanja. V nedeljo 14. maja ob 10. uri dopoldne se otvori shod v veliki dvorani „Narodnega Doma“. Ob 1. uri popoldne je banket, zvečer pa koncert in ples. Priporočila se, da udeleženci vzememo s seboj salonsko obleko. V ponedeljek 15. maja opoldne izlet na parku do Senja; skupni obed na ladji, vozni listki za režijske stroške, obed plača vsakdo naprej. Pri povratku ladje na večer priredi kopališki odbor v Opatiji na čast gostom umetno razsvetljavo morske obali. V torek 16. maja volitve v „Osrednjo zvezo“ in zaključenje kongresa. Nekateri udeleženci napravijo v sredo 17. maja preko Sv. Petra izlet v Trst in Benetke. Gospodje tovariši se prosijo, da bi poskrbeli pri administracijah svojih listov, da bi se časopisi v času shoda pošiljali na naslov: „Kongres slovenskih novinarov, Volosko-Opatija“. Odbor „Osrednje zveze“ uraduje do 10. maja v Pragi, od 12. maja pa v Voloski. Udeležba bo letos nenavadno velika.

— Akademija. Današnje predavanje g. dr. Ribiča o higieni odpadke, ker so redni obiskovalci teh predavanj večinoma na počitnicah. Prihodnje predavanje se vrši v nedeljo 30. t. m.

— Nove delnice Živnostenske banke pro Čehy a Moravu vzbudile so živahno pozornost celo pri kapitalistih, ki do sedaj še niso bili delničarji banke. Ti kupujejo stare delnice, ker računajo na to, da bodo dobili približno za štiri stare delnice katerih kurz je danes ca. 249. — eno novo po 225. — Naši kapitalisti ne smeli bi te ugodne prilike zamuditi ker se subskripcija konča že 30. t. m. ter je gotovo za vsakega zelo ugodno, da si pravočasno preskrbi vsaj 20 starih delnic na podlagi katerih dobi potem lahko 5 novih. Na ta način obstuje se mu denar mnogo ugodneje nego vložen na vložno knjižico. V zadnjih 10. letih izplačevala je Živnostenská banka pro Čehy a Moravu 6—7% dividende.

— Hotel „Union“ v Ljubljani. Kavarno in restavracijo v novozgrajenem hotelu „Union“ v Ljubljani je prevzel g. Anton Kamposch, lastnik hotela „Walter von der Vogelweide“ v Boznu. Gospod Kamposch je povsod poznan kot izvrsten strokovnjak. Če se mu je posrečilo svoj hotel v Boznu spraviti na tako visoko stopinjo razvoja, lahko popolnoma mirno trdimo, da je dala družba svoje podjetje v Ljubljani v sigurne roke, temveč, ker je g. Kamposch tudi prevzel vodstvo hotela. On je rojen na Spod. Štajerskem ter slovenskega jezika popolnoma zmožen. Zadostoval bo tedaj ne samo občinstvu v obče s svojo strokovno in jezikovno zmožnostjo, zadovoljeval bo tudi našim krajevnim razmeram, ker je zmožen poleg družih, tudi obeh deželnih jezikov. Obenem z otvoritvijo hotela prevzame gospod Kamposch tudi kavarno in restavracijo. Otvoritev je preračunjena na čas meseca avgusta ali septembra.

— Zopet dve nemški graščini v slovenskih rokah. Gg. dr. M. Hudnik, Alojzij Lavrončič in A. Mauer so kupili krasni graščini Plankenwart in Thal pri Göttingu poleg Grada. Graščini sta bili oaslej last baronov Karola in Roberta Walterskirchen.

— Cankarjeva drama „Kralj na Betajnovi“ se igra, kakor se poroča in Prage, sredi meseca maja v »Narodnem divadlu« v Pragi. Gostoval bo v tej dramati na angažma bivši član slovenskega gledališča, g. Boleška. O predstavi bomo svoječasno poročali.

— Na Gradu se je večeraj opoldne poskuševalo z velikim rogom dati znamenje za ogenj. Bilo je nekoliko vetrovno, toda rog se ni čul razločno niti do periferije mesta. Že ta poskus je pokazal, da se to znamenje ne bo obneslo. Tudi znamenje s topom ni popolnoma ugodno. Ali ni morda drugega sredstva za to? Močnejši glas kot rog daje brezdvomno sirena. Na stolpu na gradu naj se bi napravila dovolj močna sirena, katero naj bi gnal mal elektromotor, ki bi dobival svojo gonilno moč iz električne centrale. Sirena z elektromotorjem naj bi bila postavljena na stolpu, katero pa bi čuvaj v stolpu sprožil električnim potom v slučaju ognja. Vsa ta naprava ne bi stala veliko in ne bi bilo potreba veliko vzdrževalnih stroškov kakor pri topu. Ob enem bi bilo rešeno tudi vprašanje o signalu opoldanskega časa. Istotako kakor bi bila zvezana sirena s čuvajem, naj bi se električnem potom zvezala v mesto z dotičnim, ki bi dajal signal za opoldanski čas (n. pr. potresna opozorilna, pošta, ali kako privatna opozorilna). Signal za opoldne naj bi bil sledeč: eno minuto pred pravim popoldnevom naj bi se dal daljši zategnjen znak s sireno in točno opoldne krajši, ki bi označil popoldne. To naj avvažujejo merodajni krogi.

— Slaba navada. Nekateri naših čistih gg. sotrudnikov imajo navado, da pišejo s sviničnikom. Najbrž ne vedo, kaka muka je za stavca, če stavi iz takega rokopisa. Prosimo gg. sotrudnike, naj pišejo s črnolom in vedno le po eni strani papirja.

— Na Viču pri Ljubljani je razpisana učiteljska služba do 14. maja. Posebno moški prosilci dobro došli.

— Umrl je danes na Vrhniki v lovskih krogih dobro znani stari kranjski lovec g. Müller. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob štirih. Naj v miru počiva!

— Z vrhniške železnice. Ker so naši cenjeni naročniki kolikor toliko zainteresirani pri prometu vrhniške železnice, zato si štejemo v čast slavnobitno obznaniti na spreminitev voznega reda, ki stopi v veljavo s prvim majem. Radi boljše zveze z raznimi železnicami bode odhajal vlak z Vrhnike zjutraj ob 5 uri 40 minut, iz Ljubljane pa se vrne ob 7 uri 29 minut dopoldne, odhaja z Vrhnike ob 10 uri 6 minut, ter se vrača iz Ljubljane ob 1 uri 10 minut. Popoldne odhaja vlak z Vrhnike ob 6 uri 36 minut, ter odhaja iz Ljubljane ob 8 uri 15 minut.

— Poslopje c. kr. okrajnega sodišča v Kranjski gori vpije po sanitarnem zboljšanju. Prostori so za duhli, pisarne nezdrave in nikakor ne primerne za sodne uradnike, ki si v njih krajšajo svoje življenje. Da je temu res tako, dokazuje dejstvo, da je kancelist Žirovnik zbolel, da ne bo več okrevaj, davčni kontrolor Flerin paje vsled nezdravih pisarn celo zblazenel. Takim razmeram se mora storiti konec in sicer nemudoma! Najjustični erar odpomore temu in reši svoje zveste služabnike prezgodnje smrti.

— Dramatično društvo v Idriji priredi v soboto 29. t. m. v veliki štatalniški dvorani ljudsko igro s petjem v štirih dejanjih »Brat Martin«, ki je na repertoarju tudi večjih gledališč.

— Nesreča v idrijskem rudniku. V jašku Juzahi je v četrtke popoldan ponesrečil 57 let stari oženjeni rudar Ivan Lapajne iz Sp. Kanomlje. Med delom se je nakrat utrgala precejšnja skala nanj, da mu je zdrobila levo nogo na več krajih in je bil vsled otrpnenja v nekaj trenutkih mrtev. Po mestu se širijo vznemirljive vesti o vzroku nesreče. Priporočuje se, da se je v prepovedalo pregosto zavarovati rov s lesovjem in da je bilo nekaj rudarjev vsled tega celo kaznovanih. Ako je to resnično, je to nekaj nečuvnega in najstrožje graje vredno, da se varuje tam, kjer je v nevarnosti življenje rudarjev.

— Nadalnje zasledovanje tatvine v poštne vozu. Poleg postaje Hrastnik našla je žandarmerija 20. aprila okoli osemdeset odprtih pisem. Ko je iskala dalje, nabrala je med Hrastnikom in Litijsko dve do tri sto pisem, katera so bila seveda vsa odprta in okradena. Iz vsebine mnogih pisem je razvidno, da so ljudje iz daljnih krajev sveta poslali svojem denar za velikonočne praznike.

— Nesreča na železnici. Med Severnikom in Klamovem zaostal je 21. t. m. porivalni stroj pri brzovlaku št. 14 preveč nazaj. Brzovlak

je običal nato v predoru. Ko je hotel porivalni stroj slednjega dobiti, se je precej močno zadel v brzovlak in poškodoval tri vagona. Baje je bilo trideset oseb ranjenih. Vlak bi imel priti v Ljubljano ob 1/2. zvečer, a je imel tri ure zamude.

Notarska vest. Notar g. Oton Ploj nastopi svojo službo v Črnomlju 1. maja t. l.

Tuje pivo. Od vseh strani prihajajo k nam tuja podjetja, ki dobro izhajajo in izpodrivajo domača slovenska. Povsod se množi le nemški kapital. Glavni vzrok tega žalostnega položaja za nas smo Slovenci sami, ker kaj vztrajno podpiramo tuji živelj v svoji domovini, domačega pa s tem zatiramo. Pri nas je vse izvrstno, da le ni slovensko. Železni izdelki, sukno je pri nas v veliki veljavi, da le vemo, je od drugod, da je prišlo iz tujih krajev. Zlasti pa pijače, pred vsem seveda pivo. Piva naših domačih pivovarn ne maramo, ker je predomače, ampak pijemo rajši nemška piva, čeprav so dražja. A kako protiusluže nam izkazujejo Nemci, kaže nastopni slučaj. Neka graška pivovarna, ki ima v Ljubljani znatno zalogo, je imela zadnji čas v Ljubljani slovenskega pravnega zastopnika. Ko je prišel pred kratkim neki višji uradnik te tovarne nadzorovat v Ljubljano in videl ter slišal, da je pravni zastopnik Slovenec, dobil je založni zastopnik takoj ukaz, da se pravni zastopnik, ker je Slovenec, odpovedo vsa dela in odzema pooblastilo in da se vzame „deutschnational“ pravnega zastopnika, kar se je tudi zgodilo. Ta slučaj si zapomnimo! Ali ni sramota za nas, če še nadalje pijemo piva tujih nemških pivovarn? Naša domača piva so priznana izvrstna in se lahko kosajo z vsakim tujim pivom in dolžnost naša je, da podpiramo domače trdke in odklonimo enkrat za vselej vsak nemški izdelek. Bodimo torej složni, zbudimo se in držimo se izreka: Svoji k svojimi! Proč z izdelki nemškonalonjalnih podjetij, proč z nemškim pivom v beli Ljubljani in sploh po vsem slovenskem ozemlju, pijmo domače ali češko pivo, podpirajmo domača tovarniška podjetja, da postanejo tudi enkrat velepodjetja, kakor so graška in gornještarska — mnogo tudi po naših zaslugah.

Iz finančne službe na Štajerskem. Davčni kontrolor Al. Belšak je imenovan za davčnega oficijala, Al. Kovačič pa za davčnega kontrolorja v X. činovnem razredu.

Odlikovanje. Cesar je podelil nadučitelju Tomazu Lesjaku v Škočjanju povodno prestopa v stalni pokoj zlati zaslužni križec.

Iz Ljutomer. Ivan K. Kovec, ustanovitelj in dolgoletni načelnik „Okrajne posojilnice v Ljutomeru“, je vsled slabega zdravja in starosti pred kratkim odložil svoj posel načelnika tega denarnega zavoda. Načelnikstvo in nadzorno svetovništvo mu je izreklo laskavo zahvalo za nevtrajne zasluge na polju narodnogospodarskega osamosvojenja lepega Murškega polja.

Odlikovanje ljudsko-šolskega učenca. Jožef Lah, 13letni učenec slovenske šole v Ormožu, je dobil od c. kr. namestnika v Gradcu talijo za rešitev življenja v znesku 52 kron 50 h, ker je 26. julija lanskega leta rešil so učenko Terezijo Novak, da ni v Dravi utonila. Pač redko odlikovanje v taki starosti!

Prepovedni tatovi. V četrtek zvečer okoli 10. ure so tržaški stražniki prepodili tri tatove, ki so ravno hoteli vlomiti v neko trgovino. Dva izmed njih je prišla druga policijska patrolja. Ta dva sta 30letni Anton Veljak iz Buzeta in neki Anton Gleščič. Prvi se je aretaciji ustavljal in tudi na stražnici zelo razgrajal.

Učiteljsko društva za ptujski okraj zboruje v okoliški šoli v četrtek, dne 4. maja t. l. ob polu 10. uri dopoldne.

Vohunstvo pri Senožečah. Vsled posredovanja ljubljanskega odvetnika dr. Sajovica je bil grof Alfonz Porcia, ki so ga orožniki v Senožečah zaprli kot vohuna, že drugi dan izpuščen. Grof je baje prišel v Senožeče le z namenom, da si ogleda razvaline gradu svojih pradedov.

Pes ugriznil. Na Bregu je 19. t. m. zvečer ugriznil neki pes Mihaela Weisa, kovaškega mojstra, pod koleno leve noge. Pes je bil črn, srednje velikosti ter je zbežal v Križevniško ulico. Lastnik psa naj se oglasi pri oblastvu.

Lovenje psov. V zadnjem času so se pojavili pri lovenju psov slučaj, da je dotični konjačev hlapec z ujetim psom tako nerodno ravnal, da je s tem trpinčil žival. Vzrok temu je, ker konjač hlapca, ko ga sprejme, zadostno ne pouči.

Tatvina. Nikolaj Pirkovič je bil ukraden zlat prstan z malim rdečim kamnom, vreden 10 K.

Premog je kradla. Včeraj so zasežili Františko Jordanovo, ženo delavca v mestni elektrarni, ka-

tera je prinesla možu kosilo, ko je ravno hotela odnesti polno košarico pramoga. Jordanova je to že večkrat storila. Zagovarjala se bode pred sodiščem.

Pazite na otroke! Včeraj se je igrala na Poljanski cesti Sletna Evgenija Sušteršič s fižolom. V svoji naivnosti je potisnila fižol v nos ter ga spravila v dno nosu. Ako bi ne bil oče pohitel z deklico v bolnišnico, kjer se je izvršila kratka operacija, bi bil otrok zapadel smrti.

Kamen je vrgel neki voznik danes zjutraj na cestnem prehodu v Hradskega vasi na mimo vozeči dolenski vlak ter razbil ž njim šipo na vagonu.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora na Prusko 56 Hrvatov. 16 Macedoncev se je odpeljalo v Selzthal, 24 pa domu.

Izglubljene in najdene reči. Pavla Stakelj, šolska učenka, je izgubila denarnico z vsebino 6 K. — Raduš Sturm je izgubil zeleno usnjato denarnico z vsebino nekaj čez 15 K. — Franc Ežben je našel zlat prstan.

Ljubljanska društvena godba priredi v ponedeljek, dne 24. t. m. sajtrkovalni koncert v restoraciji »pri Lloyd«u. Začetek ob 10 uri dopoldne. Vstopnina preta.

Za knjigovodstvo mlekarstvih in sirarskih zadrug je sestavil po novem revizijskem zakonu g. Jakob Legvart, mlekarški nadzornik za Kranjsko, nove knjige. Iste so jako praktično, pregledno in preprosto urejene, tako da se lahko vsakdo v najkrajšem času priuči. Zalogo teh knjig je prevzela tvrdka Ivan Bonač v Ljubljani in naj se blagovito ozirata na današnji insarar.

Hrvatske novice. Umetniško razstavo otvori velikonočni ponedeljek v Zagrebu umetniško društvo v svojem paviljonu v proslavo svoje 25letnice. — Društvo hrv. zdravnikov je sklenilo, da ne sme noben zdravnik prevzeti službe v krapinskem knajpalšču, dokler se zdraviliški statuti ne spreminjajo, da sme le zdravnik ordinirati in izdajati zdravilna navodila. — Brata in njegovo ženo zaklal je v Zatonu pri Šibeniku Ive Cvitan. — 50letnico smrti Vatr. Lisinskega praznuje društvo hrv. književnikov.

Hrvatska umetniška razstava se otvori na velikonočni ponedeljek, 24. t. m., v Zagrebu. Razstava je nameščena v umetniškem paviljonu. Otvoritve se tudi udeležijo Srbi in Bolgari. Belgradsko akademsko društvo »Pobratimstvo« odpošlje 50 svojih članov v Zagreb. Kaj pa Slovenci? Nam se zdi, da se na razstavo niti niso povabili!

Najnovejše novice. Velik požar. V Nordenhammu pri Bremenu so zgorale vse obširne stavbe nemške parobrodne družbe.

Tajnik nadvojvode Jožefa, dvorni svetnik Jos. Unterauer, je nagloa odpuščen. Unterauer je obenem upravljal tudi denar nadvojvodinje Klotilde, a je z nesrečnimi špekulacijami velike svote zapravil.

Velike tatvine so se pripetile na kolodvoru v Zemunu. Tatovi so odprli s ponarejenimi ključi prostore carskega urada ter pobrali ves denar. Stiri železniške delavce so zaprli.

Mukepolni bolezn sta protin in revmatizem, vendar pa trdijo priznani zdravniki, da bi morali zaradi teh bolezn ležati na mesece ali pa se celo podajati v kopalnišča, zakaj zdravniške avtoritete rabijo poslednji čas tako zaslovene Zoltanovo mazilo in trdijo soglasno, da služi prav dobro to mazilo tudi onim, ki so trpeli deset do petnajst let neprestano in brez uspeha obiskovali kopalnišča. Po večkratni porabi tega izredno blagodejnega mazila pa so se docela rešili te nadležne bolezni. To mazilo je že splošno razširjeno in se dobiva po vseh večjih lekarnah, steklenica po 2 K. Po pošti pošilja lekarnar Zoltan v Budapešti.

Čin blazne. Bogati trgovec Weber in njegova žena v Parizu sta dobila nepričakovani obisk svoje svakinje iz provincije. Videti je bila duševno normalna. Ko sta se nekega dne trgovca in njegova žena vrnila v stanovanje, našla sta svojega dveletnega sina mrtvega. Sum je letel takoj na svakinjo, potrdil pa se je sum, ko je iz domovine svakinje došla brzovjavka, naj svakinjo prijmejo, ker je doma zadavila svoja lastna otroka, dve nečakinji in enega nečaka.

Vojvoda — železniški delavec. Vojvoda Manchesterški se je oženil nedavno s hčerjo ameriškega milijonarja Zimmermanna, ki je znan kot »železniški magnat«. Zimmermann je takoj pritegnil svojega zeta k delu. Pravi, da mu bo vojvoda kdaj naslednik kot želez-

niški magnat, zato pa si mora najprej pridobiti potrebno znanje in prakso, a v ta namen mora sahati »od spodaj«. Sedaj je mladi vojvoda nastavljen na železniški prog, ki vozi ob Midiganstem jezeru. Ako se bo v tej službi dobro obnesel, dal mu bo taš važnejše mesto. — Vojvoda pa lahko sedaj premišljuje, da se s ameriško milijonarjevo hčerjo še ne dobe milijoni, temuž se je treba za nje truditi v potu obraza.

Razveljavljenje zakona. V državi Illinois (Severna Amerika) je stopila v veljavo postava, da se smejo zakonski, ki žive že celo leto ločeni, zopet poročiti. Pri sestavljenju tega zakona se je dognalo, da živi samo v mestu Čikagu 30000 ločenih žen.

Ženske v Rumuniji prihajajo pod sedanjim ministrom v dimdajše očitnejše tekmovalje z moškimi. Finančni minister je pri osrednji upravi namestil 15 žensk za tajnike, a ravnokar je pri tekmovalju za razpisano mesto prvega stenografa v parlamentu prodira kot najboljša stenografka neka mlada gospica.

Gledališče na prostem bodi postaviti blizu Pariza. To gledališče bo pravo ljudsko gledališče in bo imelo, kakor upajo, vedno dosti obiskovalcev, kakor so pokazale teatrališne predstave v starih amfiteatrah v krajih Arles, Béziers, Nimes. V novem gledališču bodo igrali še to poletje.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Psi ga bodo vničili. Lorenc Zdešar iz Gline je bil že trikrat predkaznovan, ker noče svojih hudobnih psov tako zavarovati, da ne bi grizli mimo njegove biše idočih ljudi. Obsojen je bil na denarne globe po 10 K, 80 K in 100 K. Včeraj se je imel Zdešar zopet zagovarjati, ker je njegov pes popadel kurjača na južni železnici I. Jureca, kateremu je strgal hlače. Zdešar se je izgovarjal s tem, da si ljudje sami nalašč trgajo hlače, da bi jim on potem nove kupoval. Obsojen je bil v denarno globo po 20 K in mora plačati Jarcu za strgane hlače 8 K.

Zdivjana voznika. Franc Dobruta iz Spodnjega Kašlja je 12. t. m. svojega konja tako podil čez most proti Vevčam, da so ljudje strahom narazen bežali. Ker je bil zaradi enakega prestopka že kaznovan, ga je sodnik obsodil na en teden zapora.

Drug tak dirkač je Jakob Brum, hlapec pri Avgustu Kuharju v Vevčah. Tudi ta je dne 27. marca l. l. tako podil konja, da je voz kar od tal poskakoval. Ljudje so vpili: „Stoj, stoj!“ toda Brum ni nič slišal. V diru je podrl neko deklico, ki je prišla pod voz in je bila precej težko poškodovana. Brum pravi, da ga je glava tako bolela, da ni videl nobenega človeka pred vozom. Obsojen je bil na štiri dni zapora.

Tri raglje ali japonska vojna. Dne 31. marca se je bila spreminila Jakčeva hiša na Radeckega cesti v bojno polje. Borile so se „Amakonke“ Barbara Gale in Ivana Sever na eni strani, na drugi strani pa Elizabeta Janež. Bitka je bila neodločena. Do bitke je prišlo menda zato, ker ker Janež vedno „štenka“ hčerke Ivane Sever, ki imajo nekaj „drobiža“, Barbara Gale je pa očitala, da je „zgunčana“. V hiši je bil tak ropot in tako vpitje, da so ljudje mislili, da lezejo iz zemlje Rusi in Japoci. Sever je prinesla k obravnavi več železja, razbitih steklenic in šop las kot corpora delicti. Lase je baje že nekemu brivcu nesla prodajat pa jih ni hotel kupiti. Ker sodnik upa, da ne bo nič več tako krvave vojne v Jakčevi hiši, je dal vsaki „Amakonki“ samo po en dan zapora s postom.

Književnost.

— Ferd. Lev. Tuma: **V znamenju življenja.** Skice in štice. Riaba: Maksim Gaspari. 1905. Založil pisatelj. Cena 1 K 50 v. Dobiva se pri L. Schwentnerju v Ljubljani.

— **„Učiteljski Tovariši“.** Štev. 16. Vsebinska: Sine ira! — Naš denarni zavod. — § 24. — Učiteljica in narodna zavest. — Dva nekrologa. — Spominski list. — Dopisi. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Listnina uredništva. — Uradni raspisi učiteljskih služb. — Inserati.

— **„Das Leibacher Moor“** je naslov 205 strani obsegajoči knjigi, katero je spisal dr. Ernst Kramer, ravnatelj deželno-kemičnega preskuševališča za Kranjsko v Ljubljani. Izdal in založil Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani. Cena? Knjiga razpravlja o geoloških razmerah, o barju v prazgod. in zgod. dobi, o vodah barja, o vremenskih razmerah, o hidroloških razmerah, o flori barja, o odvodnih projektih, o uporabi šote in o gospodarskih razmerah. Knjiga je zunaj in znotraj kaj lično opremljena in dela vso čast založništvu. Pridejani

so ji trije zemljevidi ter 43 podob, ki so knjigi v razjasnitev in kras.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Dunaj 22. aprila. Tukaj je jela 2krat na teden izhajati „Poljska korespondenca“, katero izdajata Novicki in Hobosik. V svoji zadnji številki zatrjuje, da bo domobransko ministrstvo v kratkem izdalo posebno naredbo, s katero se bo uvedel v nekaterih strokah pri gališki žandarmeriji poljski jezik kot notranji uradni jezik.

Dunaj 22. aprila. Bolezen ministrskega predsednika Gautschta se je že toliko zboljšala, da so mu zdravniki že dovolili, čitati časopise. Ako se mu stanje ne poslabša, bo smel že v ponedeljek zapustiti postelj.

Dunaj 22. aprila. O premoženju bivšega marborskega državnega poslanca dr. Wolffhardta, ki se je nedavno ustrelil, se je proglasil konkurz. Govori se, da so prišli na sled na neke nerednosti v njegovem denarnem poslovanju. Njegovi politični prijatelji se trudijo, da bi preprečili konkurz.

Zadar 22. aprila. „Narodni List“ proglašja vest rimske „Tribune“, da namerava avstrijska vlada v Zadru ustanoviti italijansko vseučilišče, za navadno aprilsko šalo.

Budimpešta 22. aprila. Turški parnik „Mekko“ je običal pri Reki na skali; spravili se ga z velikim trudom v Reko.

Pariz 22. aprila. Minister zunanjih zadev, Delcasse, je ministrskemu predsedniku Rousierju prijavil svojo demisijo, sklicujoč se na to, da je že 7 let minister.

Atene 22. aprila. S Krete se poroča, da se je proklamacija zedinjenja z Grško že izvršila. Na uradnih poslopih so se že pritrtili grški napis in grbi. Odvetniki so pri tribunalu zahtevali, da se naj sodi po grških zakonih, na kar se je sodišče razšlo, ne da bi se izjavilo o tej zahtevi. Ljudstvo povsodi živahno demonstruje v prilog zedinjenja z Grško.

Rusko-japonska vojna.

London 22. aprila. Zatrjuje se, da je brodovje admirala Roždestvenskega še vedno usidrano v zalivu Kamrank, kjer si je napravilo popolno operacijsko bazo. Ruske vojne ladje križajo od tamkaj po vsem Kitajskem morju in preže na parnike, ki vozijo vojno kontrebando. Roždestvenski ostane v zalivu Kamrank, dokler ne pripluje tja admiral Nebogatov.

Petrograd 22. aprila. Ruska brzovjavna agencija poroča, da so Japonci prenehali z ofenzivo proti vzhodu in se počasi umičejo na svoje prvotne pozicije. Ruski armadi dohajajo vsak dan redno številna ojačenja.

London 22. aprila. Vladivostoške križarke „Gromoboj“, „Rosija“ in „Bogatir“ so že popolnoma popravljene in križarijo previdno pred pristaniščem, ker se pričakuje, da bodo Japonci s podmorskimi čolni skušali napasti vladivostoško brodovje.

London 22. aprila. Po poročilih iz Pekinga se je del ruskega brodovja usidral proti otoku Hainanu, kjer se preskrbuje s premogom.

Vašington 22. aprila. Državni tajnik Hay je izročil japonsko noto o kršenje nevtiralnosti s strani Francije predsedniku Rooseveltu. Združene države se ne nameravajo vmešavati v to zadevo.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo. Na žitnem trgu je že celi teden opažati nekatere velikonočne počitnice. Bil je brez večjih transakcij, popraševanje se je znatno skrčilo, pa tudi imetelji blaga so se radi umaknili s trga, da saj v brezdelji nekoliko pozabijo silno katastrofo — vedno in vedno nizje cene za pšenico. Tudi vnanjih

momentov, ki naj bi oživljajoče delovali na trg, ni bilo. Rusija je obelodanila uradno statistiko lanske letine, ki je najverodostojnejša od vseh prejšnjih, izkazuje pa sedaj največje številke — letina je bila naravnost dobra. Cis- in transilivansko poročilo o stanju žita je hotelo povedati, da se upi nekoliko kršijo, ponajveč vsled preteče suše, ker pa je ta teden zadostno deževalo, niso ta poročila imela posebnega učinka na tendenco.

Pšenica je svoje kurze v teku tedna nekoliko privla, efektivno blago pa je zlo tam, kakor prejšnji teden.

Koruzna ima malo popraševanja, zato je tudi za manjše popuste dostopna.

Oves tendira istotako nekoliko mlačnejše, sicer pa tudi le vsled malega popraševanja, ki je pred prazniki običajno.

Moka se je saj nekoliko znebila ogromnih zalog vsled večje porabe, povoda pa ni imela vsled tega zahtevati boljših cen.

Petrolej notira neizpremenjeno.

Kava. Brazilski menični kurz je dosegel visočino, katere že dolgo ni imel. Cene za točno blago so zato nekam nespremenjene ostale. Tudi konzoreji hosistov, ki je že z 2 milijonoma vrec engajžiran, ne bo dovolil popustov ceni, morda bo še insceniral malenkostne poviške. Če bi tega ne bilo, imeli bi na trgu gotovo mlačne trenutke, ker je baje nova letna v Rio prilično dobra, o oni v Santos pa namenoma molče, kar nas napotuje smatrati tudi to za precejšnjo. S 1. junijem pričakujejo letos v Santos novo kavo, kar pomeni vsakako zgodnjo letino, poleg tega ima Amerika vidne zaloge 4 3/4 milijonov vrec za svojo porabo spravljnih, kar ji docela zadostuje — pričakovati je za novo kavo nižjih cen.

Riž je v zadnjih dnevih naznanjal tendenco v smeri navzgor posebno za sirovino, to vsled popolnega izostanka dovozov Moulmein in Arracan riža — kar bo bržčas napotilo tudi tuzemske tovarne, da teh dveh provinijenc ne bodo hotele prodajati. Tendenca je zelo trdna, na limite se ne ozira več.

Sladkor. Mlačnost in popustljivost na trgu za surovo blago se je raztegnila sedaj tudi na kupitjo z rafinado. Tendenca je mlačna.

Spirit je cene vsled odrske konkurence, ki nima domačega nikakega odjemalca, zopet reduciral; tudi za rafinirano blago je tendenca mlačna.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici K 1.90. Po poštnem povzetju razpošlja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znanko in podpisom. 2 7-6

V nošeni kuhinji ne manjka danes „KUNEROLA“, iz sadu kokosove palme napravljene izvrstne rastlinske masti, ki nadmeša presno maslo in je daleč prekaša po nizki ceni. Strokovnjaki jo označujejo za izključivo čisto, za bolne na želodcu in slabem prebavljanju bolehaloče izredno priporočljivo živilo. Pred manj vrednimi, slepino podobnimi posnetki nujno svarimo.

Foulard-svila po 65 kr. do gl. 3.70 meter za bluze in obleke. Franko in že oarinjeno se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto **Tovarna za svilo Henneberg, Zürich.** 2 81-3

Forman proti nahodu Škatljica 40 vin. Po vseh lekarnah.

Učinek presenetljiv. Ob pričetku nahoda skoro nezmotljiv uspeh. 684-15

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravljiva kavina pijača.

ooo

Zahtevajte le izvirne zavojce z imenom KATHREINER.

Feller-Elsa-Fluid

Pod to znamko zavarovani Fellerjev rastlinski esenčni fluid je, kakor razvidno iz zdravn. priznanj in 60.000 pismenih zahval, izvrstno lečilo in domače zdravilo za lajšanje in zabranitev bolezn, posebno hvaljeno za protinske in revm. bol., bodenje, trganje, glavobol, zobobol, bol. v prsih, vratu in križu in za druge iz preh. nastale bolezni, nepril. krča in nervoz. 12 m. ali 6 dvoj. stekl. franko 5 K. Pošilja: E. V. Feller, Stubica, Elzin trg, Hrvaško.

Rogaška Slatina. Blíža se poletni čas, ko se morajo vsi, ki so potrebni zdravljenja, odločiti, katero kopalnišče si izberejo. To je gotovo važen moment in zdravje bodoče zime zavisi pogosto od te odločitve. Zaradi zdravilnih vrelcev je Rogaska Slatina zdravilišče prvoga reda. Glede na učinek se voda tega zdravilišča najbolj približuje karlovarski, glede na ugodno sestavo je pa skoro edina svoje vrste. Šele lansko leto je nastalo tu cesarsko kopalnišče, med prvimi in najmodernejšimi zavodi za fizikalno zdravljenje. Pol milijona je dovoljenega za elektriško razsvetljavo in veliko dietetsko zdravilnico. Rogaska Slatina ima jako ugodno podnebje, nje voda pa je prav uspešne zdravilne moči za bolne na želodcu, na jetrih, za protin, sladkorno bolezen, odebalelost, za kronične katarne in za bolezni na ledvicah.

Preobilica na vodni kislini
se po izjavi uglednih klinikov in zdravnikov najuspešneje ozdravi z
francovsko-varskim **Natalie-vrelcem**
Lithion-kiselinom.

Prednosti: ima najmanj apna! Vsepešno žene na vodo! Ima prav posebno prijeten okus! Dobi se v vseh zalozah mineralnih vod in v lekarnah, kakor tudi naravnost pri francovsko-varski razpošiljalnici mineralnih vod.

L. LUSER-jev oblič za turiste.
Priznana najboljša sredstva proti kur-885 Jim očesom, žuljem itd.

Glavna zaloga:
L. SCHWENK-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Za hčevaj **Luser-jev oblič** za turiste po K 1-20.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Samoigralni mandolinski orkestrion
najnovejša, najdovršenejša konstrukcija.
Za koncertno in plesno godbo, za restavracije, koncertne in plesne dvorane.

Čudovito ceno.
Odlična lepota glasov, moderna izvršitev pod polnim jamstvom.

Pošiljam na najmanjše obroke brez po-viška cene. — Prospekti gratis in franko.

S. Zangl na Dunaju,
IV., Favoritenplatz 2. 872-6
Edini zastopnik in tvorniška zaloga firme **Kuhl & Klatt v Berlinu.**

Proti zobobolu in gnilobi zob
Izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in zobna voda
katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.
Melusine zobni prašek
1 škatulca 60 vin.
Razpošilja se vsak dan z obratno pošto.
Edina zaloga.

Zaloga vseh preizkušanih zdravil, medic. mil, medicinskih vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani; Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožetovega jubil. mostu.

Zdravilski konjak
zajamčeno pristni vinski destilat pod stalnim kemiškim nadzorstvom.
Destilerija Camis & Stock
Trst-Barkovlje.

1/2 steklenica K 5.—, 1/4, sto klonico K 2.60. — Na prodaj v boljših trgovinah. 83

Želodec prebavlja in čisti. Da pa zamaže zadosti obema svojima nalogama, ga ne smemo niti v enem niti v drugem oziru preveč napejati, temveč skrbeti, da se mu to dvojno delo kolikor možno olajša. Izvrstno sredstvo v ta namen je dra. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja, o. kr. dvornega založnika v Pragi, ker pospešuje prebavljanje in povzroča lahko odvajanje brez bolečin. Dobi se tudi v tujakšnih lekarnah.

Anatherin
Pristen le v gorenji steklenici z modro franc. etiketo v zlatem tisku in mojo firmo po K 2-80, 3 K in 1 K.
"Vašo Anatherinovo ustno in zobno vodo rabim že več let in se bojim, da me začno takoj boleli zobje, ali pa da jih celo izgubim, če je ne rabim. Vaša ustna voda mi ohrani zobe sveže in zdrave."
A. Spitalsky, veleposestnik.
Anatherinovo zobno kremo v lončkih brez tako škodljivega "mila" je zelo prijeten, osnaži zobe popolnoma, da postanejo bleščeči, beli in zdravi. Cena 60 h. Dobiva se povsod, kakor tudi v glavni zalogi pri gosp. lekarnarju J. Mayerju v Ljubljani. 4 3546-5

Darila.
Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Meloda. Stava: Senožeče št. 77, 18, 63, K 2.—
Za Prešernov spomenik: Gosp. Ivan Steiner, topovodja v c. in kr. top. polku št. 8 v Gorici K 3.— z geslom:
"Pošiljamo ta mali dar, velikemu Prešernu na altar!"
Slovenski topničarji v Gorici. — Živel!

Umrli so v Ljubljani:
Dne 18. aprila: Andrej Fessi, zasebnik, 66 let, Zaloška cesta 2. Hemetenesis.
V deželni bolnici:
Dne 19. aprila: Uršula Rome, usmiljenka, 32 let, Tubercul. pulm. — Lovro Černe, prodajalec, 67 let, ostarelost.
V otroški bolnici:
Dne 20. aprila: Stanko Pavšek, delavčev sin, 5 mes. Furnuculozis.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 806'2. Srednji srčni tlak 736'0 mm

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20.	9. zv.	729.2	10.4	sr. sever	dež
21.	7. zv.	729.8	8.9	sl. jug	dež
	2. dop.	725.3	12.0	sr. jzah.	pol.oblač.

Srednja večerajšnja temperatura: 10.4°
normala: 10.5°. — Padavina 27.1 mm.

Gospodična
s trgovskim kurzom in večmesečno prakso v komptoarju, zmožna stenografije in pisanja na stroju, želi čimprej vstopiti kot komptoaristinja ali kot blagajničarka. — Ponudbe pod „komptoaristinja“ upravištvu „Slov. Naroda“.

Ceno češko posteljno perje!
5 kg novega skubljenega K 9-60, boljsega K 12.—; belega, jako mehkega skubljenega K 18.—; K 24.— snežno belega, mehkega, skubljenega K 30.—, K 36.—. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. 929-5
Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pošta Pizen na Češkem.

Proda se zaradi družinskih razmer v Koprivnici na Hrvaškem
hiša z gostilno
na lepem prometnem kraju. Samo ob semnih se iztoči v tej gostilni na leto okoli 350 do 400 hl samega vina. Proda se tudi vsa gostilniška oprava in orodje. 1007-11
Kupci naj se obračajo sami osebno na Marina Bilica, gostilničarja v Koprivnici na Hrvaškem.

Dr. E. Slajmer
odpotuje za teden dni.

Zaradi opustitve vožnje se prodajo po nizki ceni
izvrstno kolo
brez verige. Pojasnila v gostilni na Resljevi cesti št. 22. 1132-3

Po vseh kulturnih državah registrirana
Na drobno ne prodajava.
LEVOVA ZNAMKA
za srajce ovratnike in manšete
14432
M. Joss & Löwenstein
c. in kr. dvorna dobavitelja PRAGA

Uradno dovoljena 1331
posredovalnica stanovanj in služb
K. EGY
na Sv. Petra cesti št. 35

isče nujno: starejšo osebo k posamezni dami, ki naj zna tudi šivati, 20 K plače; več privatnih kuharic za tukaj in za zunaj; več deklic k otrokom, ki naj znajo tudi nemško; več deklet za graščino in farovž; natakarice in kasirke za zunaj. Potnina tu. Več v pisarni. — Priporočam tudi zanesljivega vrtnarja za zunaj.
Tam se tudi dobi

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvišuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani cenik zastoj. 16

Cene stanovanjem od 1. junija in od 1. septembra 25% pod tarifo.

Od 1. junija interurbana telefonska zveza.
Zdravilišče Krapinske Toplice na Hrvaškem
Sezona od 1. maja do konca oktobra.

Leta 1904 je bilo 5120 ljudi. Od zagorske železniške postaje Zabok-Krapinske Toplice oddaljena eno, od postaje Rogatec, lok. žel. Grobelno-Rogatec, pa dve uri vožnje. Od 1. maja vsak dan omnibus k vsakemu vaku proge Zabok-Krapinske Toplice, k postaji Rogatec k popoldanskemu vaku. — 30° do 35° R (37° do 43° C) gorke akrototerme, ki eminentno vplivajo proti protinu, mišični in členski revmi in njih posledičnim boleznim, pri lishiji, nevralgiji, kožnih boleznih in ranah, kronični Brightijevi bolezni, otrpnjenju, pri najrazličnejših ženskih boleznih. — Velike baskinske, separate kopeli, kopeli v banjah in pršne kopeli, izvrstno urejene potlinice (sudariji), masaža, elektrika, šved. zdravilna gimnastika. — Udobna stanovanja, dobre in ne drage restavracije; stalna topliška godba. Razsežni senčni sprehodi, prostor za tenis-igre itd. Kopalniški zdravnik dr. Ed. Mal. — Brošure se dobe v vseh knjigar-nah. Prospekte in pojasnila pošilja
1340-1 kopalniško ravnateljstvo.

CHRISTOFFLE
Jedilno in barmizno orodje
Priznana najboljša posrebljena.
NAJLEPŠE OBLIKE. Kompletne opravljene KASETE za NAMIZNO ORODJE, SKLEDE, POSODE za OMAKE, KAVNI in GAJNI SERVISI, NAMIZNI NASTAVKI, UMETNINE. 5318-20
Edino nadomestilo za pravo orodje.
Specializirani predmeti za hotelle, restavracije in kavarne ter za pensione, menaže itd.
C. in kr. dvorni dobavitelji
CHRISTOFFLE & Cie.
DUNAJ I. OPERNING 5 (KREMLINHOFF).
Ilustrovani cenovnik zastoj.
Po vseh mestih zastopniki-prodajalci.
Na jamstvo pristojnosti nosijo vsi izdelki po-rog stojiče tvorniške znamke in polno ime CHRISTOFFLE.

Učenec
ne pod 14 let star, več tudi nemškega jezika, se sprejme v trgovino z mešanin blagom.
Ponudbe na **J. Razboršek**, Smartno pri Litiji. 1201-5

Pod ugodnimi pogoji se prodajo za 1 in pol vagona vsakovrstnega mladega 1312-2

brezovega lesa.
Več pove lastnik Blaž Mevželj, posestnik v Mokronogu, Dolenjsko.

iz proste roke se prodajo 4
enonadstropna hiša
z velikim vrtom, stoječa tik glavne ceste. K hiši pripada tudi veliko posestva, kakor njive, travnik, hlev, kozele, svinjak itd. — Več o tem pove lastnica Zofija Kastelic, Kandija (Rudolfovo).

Zgodovinska povest iz francoskih časov na Kranjskem

„Pod novim orlom!“
(ponatis iz „Slov. Naroda“)
je izšla!

Ta povest je, izhajaje v „Slov. Narodn“, vzbudila mnogo pozornosti in živo zanimanje po vsej deželi ter smo jo morali na mnogostroansko izrecno zahtevo izdati v posebni knjigi.
Dobi se edino-le pri
L. Schwentnerju v Ljubljani.
Izt's po K 1-60, po pošti K 1-80.

Vodni zdravilni zavod kopališče Kamnik na Kranjskem

Postaja c. kr. drž. železnice. 1339-1
Vse vodno zdravljenje, solne, elektriške kopeli in kopeli z ogljikovo kislino, zdravljenje s suhim vročim zrakom, masaža in zdravilna gimnastika, dietno zdravljenje. Prospekti zastoj. Sezija od 20. maja do septembra. Zdravniški vodja dr. R. Wackenreiter.

Izvir moči za vse,
ki se čutijo bedne in onemogle, nervozne in malo energične, je
Sanatogen
ki ga je sljajno ocenilo nad 2000 zdravnikov vseh dežel.
dobiva se po lekarnah in drogerijah. Brošure pošilja gratis in franko Bauer & Cie, Berlin S. W. 48. Generalni zastopnik za Avstro-Ogrsko C. Brady, Dunaj, I. Fleischmarkt 1.

Razglas.
Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi za letos 600 K v ta namen, da mestni magistrat pošlje primerno število ubožnih škrofuloznih otrok v morske kopeli v Gradežu.
Magistrat to oznanja s pristavkom, da mu je prošnje za občinske podpore v omenjeno svrhu izročati do 15. maja letos in v njih posebno naznaniti, ali bode bolnega otroka spremljal kdo domačih sam do Tržiča, ali ga bode treba tja poslati z najetim spremstvom.
Ozirati se bode magistratu pri podelitvi podpor v prvi vrsti na otroke, ki imajo v Ljubljani domovinsko pravico.
Mestni magistrat ljubljanski
dne 12. aprila 1905.

Latermanov drevored.
Traberjev
veliki anatomski muzej
Razstavljen nad 1000 naravoznanskih predmetov.
Odprto vsak dan od 9. zjutraj do 9. zvečer.
Vstopnina 40 vin., vojaki in otroci 20 vin.

Nič več telesnega zaprtja po rabi moje
Zaloga: Dunaj, I. Habsburgergasse 1a. Prospekti zastoj. 12 kosov K 3, 24 kosov K 5 franko po povzetju. 1309-1

Biljard-marker
se takoj sprejme 1284-2
v kavarni „Evropa“ v Ljubljani.

2 krepka dečka
z dežele, katera imata veselje do kovaškega obrta, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji 1298-2

Fran Belič
kovaški mojster
v Ljubljani, Tržaška cesta šte. 7.

mizarski pomočniki
ki si hote zagotoviti trdno in stalno existenco ob dobrem zaslužku, **dobe dela**, dobro vajo in veliko plačo v tvornici za klavirje 761-10
Bremitz v Trstu, Borzni trg.

V Kamniku, lepo pod gozdom ležeča
Vila Praschnikerhof
s štirimi sobami, kuhinjo, parkom in željo tudi hlev, se za sezono odda.
V mlinu ravnotam je pet sob s kuhinjo in hlevom za oddati. 1123-2
Več pove **Louis Praschniker** jevo oskrbnikstvo v Mekinjah pri Kamniku.

Najboljša pitna voda
 kadar preti nevarnost epidemije, je v takih slučajih čisto skušana, od medicinskih avtoritet vedno priporočena

MATTONJEV.
GISSHÜBLER

naravna
 alkalična kislina

V njej se ne nahajajo nikake organske snovi ter je zlasti v krajih, kjer je studenčna ali vodovodna voda dvomljive kakovosti, najprikladnejša pijača. 3891-2

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da je gola resnica, da je moj soprog Josip Jebačin, trgovec v Ljubljani, v istini z menoj surovo postopal in da je tako njegovo postopanje tudi edino krivo moje sedanje nesreče.

Minka Jebačin.

Lepo stanovanje

z dvema sobama in pritlikinami se odda za majev termin na **Emonski cesti št. 8, II.**

Vpraša se istotam. 1338

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

LETNIK XXX (1905)

Izbaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji tse isto q K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

Kdor išče zaslužka, kdor želi postranskega zaslužka kdor stremi po samostojni eksistenci, kdor hoče zaslužiti

naj piše takoj dopisnico na **Chem. Industrie - Werk, Siebenhirten 84**, pri Dunaju in naj zahteva brezplačno ilustriran katalog. — „Za svojo eksistenco sem vam dolžan hvalo“. Ig. M. v. A. „Obžalujem da že prej nisem zvedel za Vaš naslov“ F. L. v W. Podobnih izjav na tisoče. 1035

+ Gumijevi predmeti +

za zdravstvene namene. Orig. pariški, mnogo kurioznosti. Diskretni izbori vzorcev, tucat po K 250, K 3—, K 4—, K 5—, K 6—, 3 velefini vzorci s cenovnikom, zaprti in franko, če se pošlje K 120 v pisemskih znamkah. 4 1043—1

M. RÜNDBAKIN, Dunaj IX,
 Liechtensteinstrasse št. 23.

Lepo stanovanje

v solčni legi, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, jedilne srambe in kabineta, ter s porabo perilnice in dela vrta, je na **Dunajski cesti št. 60** za majev termin za oddati. 1235—3

Gostilna

1261—3

odda se v najem pod ugodnimi pogoji. — Več pove Josip Aman, gostilničar v Ljubljani, na Bregu št. 18.

Uradno dovoljena
najstarejša ljubljanska
 že 15 let obstoječa

posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
 Gosposke ulice št. 6 1242

prilporeča in namešča le boljše
 službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnina tukaj. — Natančneje v pisarni. — Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Razna prestavljanja

iz nemščine v slovenščino ter

sestave inseratov

oskrbuje po zmerni ceni v tej stroki izvežban uradnik.

Kdo, pove upravništvo „Slov. Naroda“.
 3265—5

Knjige za knjigovodstvo mlekarskih in si rarskih zadrug

vezane v močno platno.

Proračunska knjiga, obrazec I	K 4-60
Izdelovalna „ II	4 60
Zadružna in izdelovalna knjiga „ III	4 60
Mlečni zapisnik „ IV	4 20
Mlečni in izdelovalni zapisnik „ V	5 20
Zapisnik za občini zbor	2 25
Inventarna knjiga	2 25
Glavna knjiga	3 90
Blagajna knjiga	3 40
Mlečne knjižice	à 24 v.

Dobe se pri
iv. Bonaču
 v Ljubljani. 1312—1

Varn. znamk: **Sldro.**

Liniment. Capsici comp.
 nadomestilo za 3048—31

Pain-Expeller

priznana izborna, bolečine tolažeče mazilo; po 80 h., K 1 40 in K 2— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v škatljicah z našo varstveno znamko „sldro“ iz Richterjeve lekarnice, potem je vsakdo prepričan, da je dobil originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri Zlatem levu v Pragi,
 I., Kilišcina c. b. Razpošiljanje vsak dan.

1600 hektolitrov najfinejšega in najzlahtnejšega 1087 8

vina

letnikov 1904, 1903, 1901 in sicer: laški in drugi rizling, traminec, rulan-dec, beli in rdeči burgundec, proda **graščina Dugoselo, Hrvaško.**

Pošta in želez. postaja Dugoselo.

+ Suhi +

slabotni, slabokrvni, bledični dobe prekrasno zalito telo po kratki rabi moje odlikovane **redilne moke Käthe** (zdravniško priporočeno). Damam bujen stas. Strogo pošteno. Karton stane fl 1 10. Po nakaznici ali po povzetju z navodilom vred. Glavna prodajalnica in razpošiljalnica **gospa Käthe Menzel 82-18** Dunaj XVIII. Schulgasse 3 I. nadstr. 64.

Vsprejme se takoj jako zanesljiv

kolporter raznašalec

za raznašanje reklamnih iztisov po slovenskih pokrajinah, proti dobremu plačilu, stalno službo, in po dokazanih uspehih jako dobro plača.

Ponudbe na Al. Olifčić, poste restante Ljubljana. 1337—1

Izšla je knjiga
Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem. (Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Lična brošura obseza 363 strani ter obdeluje v zanimivi povesti kmetijski punt na Vrhniki in okolici ter napad na samostan krutih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštnino 1 K 20 vin.

Dobi se edino pri
L. Schwentnerju, knjigarju
 v Ljubljani, Prešernove ulice.

Krojaškega pomočnika

za boljše delo, sprejme takoj v trajno delo
Josip Trampuš 1229 3
 krojač v Bovcu, Primorje.

Urarskega pomočnika

sprejme takoj 1291—2
Gabrijel Ambrožič
 urar na Jesenicah, na Gorenjskem.

Trgovski pomočnik

se takoj sprejme v trgovini s špece-rijskim blagom in železino
Franc Picek v Ribnici
 (Kranjsko). 1273—4

Vila na Primskovem

pri Kranju zrave šole, s 4 sobami, krita s ploščami, s sadnim vrtom, ki je ograjen z živo mejo, se proda pod zelo ugodnimi pogoji. Hiša je pripravna tudi za vsako kupčijo ali za kakega penzionista. Plača se lahko samo nekaj. Več se izve pri gospej M. Blagne na Primskovem. 1236—3

Originalni Ottov bencinski motor

8 konjskih moči, poraben in dobro ohranjen, se odda zaradi premenitve obrata. 1811

Ponudbe pod „Priložnost za nakup“ upravništvu „Slov. Naroda“.

Za našo tovarniško pi-sarno iščemo
gospodično

Slovenko, s splošno naobrazbo (trgov-ska ni pogoj). Plača 80 K mesečno.

Vydrova tovarna živil
 Praga VIII. 1314—1

Med gorami sredi gozdov v idiličnem kraju ležeče, vsled svojih zdravilnih vrecev slovito alpsko zdravilišče z milim subalpskim podnebjem in z zrakom, polnim kisika in popolnoma brez prahu.

Preizkušeni kraj za zdravljenje kroničnega želodčnega in črevesnega katarja, napenjanja in krča v želodcu, kroničnega zaprtja hemeroidov, bolezni na jetrih in ledvicah, debelosti, sladkorne bolezni, kamna, katarov v jabolku in goltancu, mehurne diateze in protina.

Vreči v **Rogatcu-Slatini** se lahko merijo s karlovovarskimi in marijinovarskimi vreči in so v mnogih slučajih še boljši, posebno za nervozne paciente. Stirje kopalški zdravniki.

Moderni zdraviliški zavod za hidroterapijo, elektroterapijo in mehanoterapijo.

Zdravniško vodstvo: **dr. O. Aufschnaiter pl. Hubenburg.** Pozimi: **Fango-Heilanstalt na Dunaju IX. Lazarettgasse 20.**

Zdravilišče ima 2 veliki dvorani za vse zdravljenje z mrzlo vodo, električne svetlobne kopeli, električne kadne kopeli (dvo-celične kopeli), kopeli z vročim zrakom in s parnimi omarami, inhalatorij. Aparati za električno masažo, solne kopeli in popolni sistem za švedsko zdravilno gimnastiko dra. Herza.

Drugi zdravilski pripomočki. Fango-kopeli, močvirske, gorke kopeli, kopeli z naravno ali umetno napravljeno ogljikovo kislino, jeklenaste, smrečnate in solnate kopeli, zdravljenje z mlekom in kefirom, terensko zdravljenje.

Odični restavrant (tudi strogo zdraviliška kuhinja). **Elegantna kavarna.** Novo sezidani, moderno opravljeni hoteli. Nad 500 sob za tuje. Zdraviliški orkester. Lepi prostori za družbe. Moderni komfort. Športne tekmovalne igre. Koncerti. Zabave.

Sezona od 15. maja do 30. septembra.

Brošure in pojasnila daje brezplačno

ravnateljstvo dež. zdravilišča Rogatec-Slatina.

Železniške postaje: Rogatec-Slatina, rogaške lokalne proge in Krapina, kr. Jugo-slovenskih državnih železnic.

1909

Večji producent vina
išče za večja mesta 1864-4

zastopnikov za prodajo vina.

Pri dobrem uspehu dobe tudi jpotne stroške.
Ponudbe „glavnopostni predal 271 Trst“.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamajava in diskontuje
izšrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Ekompit in inkasso mente.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje prodajne na vrednostno papirja.
Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.
Borana naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

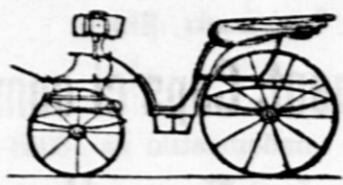
Izvod iz voznega reda.

V ljuven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obozi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansee Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj obozi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne obozi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregeno, Curih, Ženeva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne obozi vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obozi vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Obozi vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj obozi vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.). — Ob 7. uri 12 m zjutraj obozi vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obozi vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Ženeva, Curih, Bregeno, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne obozi vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Monakovoga, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m zvečer obozi vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Šmohorja, Celovca, Pontabla, čez Selthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra, Lince, Budejevic, Plzina, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prage in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Obozi vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 36 m zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda je označen srednjeevropskem času ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani 1

31-22

Izdelovatelj vozov
FRANC VISJAN

Ljubljana, Rimska cesta št. 11

priporoča svojo bogato zalogo novih in že rabljenih 373-12

VOZOV.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali. à 80 vin, in 120 vinarjev se dobiva samo v deželni lekarni „pri Mariji pomagaj“ M. Leuste-ka in v lekarni Ubald pl. Trnkóez-ya v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. febr. 1899.

354-12

L. Kres, mlekarja.

Lovske puške

vseh sistemov, priznano izdelki prve vrste z največjim strelnim učinkom
priporoča 597-9

Peter Wernig

c. kr. dvorni dobavitelj orožja
v Borovljah na Koroškem.
Ceniki zastoj in poštine prosto.

Fernolendta **NIGRIN**

je zlasti priporočljiv za chevreaux, box-calf in lakaste usnje, daje usnjo najlepši blek in jo ohranja stanovitno. — Pa-zite na zgorajšnje varstvene znamko. Dobiya se povsod.

Založnik c. kr. drž. uradnikov.

Ljubljana **J. KEBER** Ljubljana
Stari trg št. 9 Stari trg št. 9

priporoča svojo tovarniško zalogo

suknenedga, platnenedga in perilnenedga blaga

po izredno nizkih stalnih cenah. 3437-27

— Kravate in perilo. —

Potrebščine za krojače in šivilje. *

Prodaja špecerijskega blaga.

V konkurzno maso **Ferdinanda Keršiča**, trgovca v Spodnji Šiški št. 22, spadajoča špecerijska zaloga in prodajalnična oprava se vsled sklepa odbora konkurznih upnikov proda iz proste roke.

Zaloga špecerijskega blaga cenjena je na 2152 K 57, prodajalnična oprava pa na 162 K 50 h ter se mora kupnina plačati takoj na roke oskrbnika konkurzne mase, ko se kupna ponudba sprejme.

Zaloga in oprava se zamore ogledati ter se je v to svrbo in radi vpogleda v cenilni zapisnik v navadnih pisarniških urah pri oskrbniku konkurzne mase gospodu **dr. M. Pirou**, odvetniku v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 26, pri katerem se naj vložne ponudbe do **29. aprila t. l.**

Ljubljana, dne 20. aprila 1905.

1323-1

Konkurzno oskrbništvo.

Otvoritev

gostilne

(Zahvala in priporočilo.)

Preselivši se iz gostilne (v baraki) Dunajska cesta v
gostilno v lastni hiši

Dunajska cesta nasproti topničarske vojašnice

se najtoplejšje zahvaljujem za obilno mi doslej izkazano za-

upanje ter prošim obenem za mnogobrojen poset v novi gostilni.

Prejkoslej bom skrbela za dobro kuhinjo in pristno pri-

znano izborno vino kakor tudi za dobro marčno pivo.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Antonia Koutny.

Vinska klet „pri Roži“ v Ljubljani

vhod iz Židovskih ulic in Židovske steze

priporoča

belo istrijansko vino	liter po	28 kr.
črno	"	28 "
refoškati	"	30 "
beli dolenski eviček	"	36 "
rdeči	"	36 "
rebulo	"	40 "

Izborno rdečo vino „št. 14“ iz deželne vinske kleti, od katerega drugi sod je še boljši kot prvi (čez ulc) " " 48 "

Dalje „karmenet“ iz deželne vinske kleti, rizling in razna vina v buteljkah po znižani ceni. 1315-2

Slaščičarna RUDOLF KIRBISCH

v Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 8

priporoča

za Veliko noč

svojo bogato zalogo pirhov iz stekla, svile, žame, pliša in slame; različne velikonočne atrape, velikonočne zajce in jagnjeta iz sladkorja in čokolade ter stisnjene papirja. Dalje priporočam pince, titule, vseh vrst potice, šarklje in torte, najfinejša vina in likerje. 1251-5

Tukajšnja in zunanja naročila točno.

Ustanovljeno 1862 Telefon 584.

Najstarejša tvornica peč in ognjišč
c. kr. dvorni peči in ognjišč
mašinst

RUDOLF GEBURTH, Dunaj

VII. Kaiserstrasse 71, na voglu Burggasse. 1093-5

Specialni katalogi gratis in franko.

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo.
Vse vrste peči tudi s trajnim goranjem.

Št. 13970.

Razglas.

1333-2

Pri nekem tukajšnjem psu se je uradno konstatovalo, da je bil stekel. Z ozirom na to se uvaja v smislu § 35. zakona z dne 29. februarja 1880 drž. zak. št. 35 za mesto Ljubljano in za okrožje 4 kilometrov trimesečni pasji kontumac.

V tem času se smejo psi le s trdno torbo, ki bode popadanja popolnoma zabranjevala, spuščati na ulice, ali pa se morajo zunaj hiše voditi na vrvi.

Tudi se ne smejo jemati psi v javne lokale, kakor gostine, kavarne i. t. d.

Ako bi kdo pri svojem psu zapazil sumljive znake, mora to takoj prijaviti mestnemu magistratu, psa pa do daljne odredbe varno zapreti.

Pse, ki se zasajajo zunaj hiše brez torbe ali pa s tako iz mehkega usnja napravljeno torbo, ki popadanja ne zabranjuje, bode konjač polovil in pokončal, proti krivemu lastniku pa se bo postopalo po dotičnih zakonitih določbah.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 21. aprila 1905.

Vedno sveže

puntigamsko bavorsko

pivo

toči se iz sodcev in prodaja tudi v steklenicah v restavraciji **A. Rasberger**, Sv. Petra nasip št. 37 (poleg jubilejnega mostu) in v restavraciji „Pri levu“ (A. Kos), Marije Terezije cesta.

1335-1

Živnostenská banka pro Čechy a Moravu v Prazi.

Subskripcija

na **25.000** komadov novih delnic Živnostenske banke
pro Čechy a Moravu v Prazi

à **K 200**— nominala v skupnem znesku **petih milijonov kron.**

==== Emisija 1905. ====

Rezerve Živnostenske banke so znašale dne 31. decembra 1904. leta **K 6,251.062·61.**

V zmislu sklepa rednega občnega zbora Živnostenske banke pro Čechy a Moravu v Prazi z dne 25. marca 1905 ter upravnega sveta z dne 4. aprila 1905 bode zvišala Živnostenská banka pro Čechy a Moravu v Prazi svojo delniško glavnicu potom emisije

od dvajset na petindvajset milijonov kron

25.000 komadov novih delnic à K 200— nominala

v skupnem znesku petih milijonov kron po kurzu **K 225**— za vsako delnico ter vabi tem potom p. n. delničarje banke k subskripciji pod sledečimi pogoji:

Subskripcija se vrši potom posebnih subskripcijskih izjav pri centrali Živnostenske banke v Prazi ter pri njenih podružnicah na Dunaju, I., Herrengasse 12, v Brnu, Plznu, Iglavi, Češ. Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Mor. Ostravi ter se zaključi

==== dne 30. aprila 1905. ====

Subskripcije se udeležijo lahko samo delničarji banke glasom dokazane posesti delnic prejšnjih emisij.

V zmislu pravil imajo pravico do prevzetja novih delnic v prvi vrsti p. n. posojilnice na Češkem in Moravskem, v kolikor so delničarji banke, potem pa drugi lastniki delnic prejšnjih emisij.

V svrhu izvršitve pravice do prevzetja se morajo stare delnice predložiti v prekolekovanje. Po prekolekovanju se iste takoj vrnejo.

Pri subskripciji se mora za vsako podpisano delnico kot kavcijo založiti **K 60**— v gotovini, katere se s 3 1/2% p. a. obrestujejo. Po izvršeni reparticiji se zaračuna subskribentom ta kavcija kot prvo vplačilo za prideljene delnice; morebitni preostanek se povrne.

Pravico do reparticije ima upravni svet.

Drugo vplačilo **K 60**— se mora opraviti **najpozneje do 30. junija t. l.**

Zadnji obrok **K 105**— ter s tem zvezano polno vplačilo prideljenih delnic se ima poravnati najpozneje **do 30. septembra 1905. leta.**

Nove polnovplačane delnice se izročijo p. n. gospodom delničarjem le proti povrnitvi dotičnih blagajničnih potrdil o opravljenem vplačilu. Vplačila se obrestujejo od dneva vloge do konca septembra t. l. s 4% obrestmi.

V slučaju, da se subskribent ne drži točno plačevanja obrokov, izgubi vsako pravico do prevzetja novih delnic. Založena kavcija pa zapade bančnemu rezervnemu zakladu.

Za prideljene delnice povrne banka vnaprej od dneva polnega vplačila do 31. decembra 1905 4% obresti od nominalnega zneska; nove delnice bodo tedaj v isti meri, kakor stare, deležne dividende poslovnega leta 1906.

Za subskripcijo potrebne tiskovine se dobe brezplačno pri blagajnah **Živnostenske banke v Prazi in njenih podružnic.**

V Prazi, dne 9. aprila 1905.

Živnostenská banka pro Čechy a Moravu v Prazi.

Opomba.

Onim gospodom subskribentom, kateri še niso delničarji Živnostenske banke, priporočamo, da si nabavijo do **30. t. m.** primerno število starih delnic **Živnostenske banke** po sedanjem kurzu **K 249**, ker s tem si pridobe tudi pravico do mladih delnic po izredno nizkem kurzu **K 225** za vsako delnico, pri čemer je vpoštevati, da pride približno na 4 stare delnice ena nova.

Tozadevno transakcijo izvrši na pismeno ali ustmeno željo do inkl. 30. aprila t. l. brez vsakih stroškov za subskribente

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani,

Špitalske ulice št. 2,

==== kjer so tudi vse potrebne tiskovine subskribentom na razpolago. ====

Usak dan sveži sladoled

se dobiva 1030-4

v kavarni in slaščičarni
Jakob Zalaznik
Stari trg št. 21.

Jaz

ne poznam za gojitev kože, osebno za odstranitev peg in za doseg nežne polti boljše in uspešnejšega zdravilnega mila, nego je preizkušeno

Bergmannovo lilijno mlečnato milo
(znamka 2 skrata)

Bergmann & Co., Dečin ob Labi.

Prodajata kos po 80 vin.:

Drogerija Anton Kanc in
J. Wutschlerja nasl. V. Schiffer
1930-3 v Ljubljani.

Stanovanje

v II. nadstropju s 4 sobami in pritiklinami se s 1. majem t. l. odda. Natančneje poizvedbe in prodajalni pri Dolencu, Stari trg št. 1. 1296-1

Pravkar izšlo:

Janez Trdina.

Verske bajke, stare in nove.
Bajke in povesti o Gorjancih.

Zbranih spisov knjiga 2. 23-45

Ko je bil začel Trdina v 11. letniku „Ljubljanskega Zvona“ 1. 1881. pričevati svoje bajke in povesti, je ostrmel slovenski svet nad bogato zakladnico domišljije naroda, bivajočega ob dolenskih Gorjancih, začudil pa se je tudi nad obliko, v kakršni jih je pisatelj podajal. Snov, slog, jezik, vse je bilo pristno narodno. Nabirajoč narodno blago in pričujoč ga širsemu svetu, ponarodnel je pisatelj sam. Trdinove spise priporočamo z mirno vestjo kot najlepši književni dar, in sicer:

„Bahovi huzarji in Iliri“

broš. 3 K, s poštnino 3 K 20 v. eleg. vez. 4 K 50 h, s poštnino 4 K 70 h.

Verske bajke in povesti o Gorjancih. I.

broš. 2 K, s poštnino 2 K 10 h, eleg. vez. 3 K 20 h, s poštnino 3 K 40 h.

Dobiva se v založništvu

Lav. Schwentnerja

v Ljubljani

Prešernove ulice 3.

1. jedilno mast

pošilja po 78 v. klgr. v vsaki množini firma
LAD. URBAN & spol., Praga—Zižkov.

Ohranitev zdravega ŽELODCA

tiči največ v ohranitvi, pospešanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega saprtja. Preizkušeno, iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljeno pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani vsako nastleko nezmerosti, slabo dišo, prehlajenja in sopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorive kislini ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarni B. FRAGNERJA v PRAGI.

VARILO!

Vsi deli embalaže
imajo postavno depoponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-ja v Pragi,

c. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice 203.

Po pošti raspošilja se vsak dan.

Proti vpošiljavi K 256 se pošlje velika steklenica in za K 150 mala steklenica na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštnine prosto.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnjih:

G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mar-

detschláger, J. Mayr. 2678-16

Stanovanje

obstoječe iz dveh, oziroma treh sob, išče mirna stranka za avgustov termin. Najljubše v bližini Glavnega trga ali Spitalske ulice.

Pismene ponudbe se prosijo pod „F. S. 1000“, poste restante, glavna pošta. 1278-2

Založnik zveze c. k. av. drž. uradnikov

K. Košak zlatar

Ljubljana, Prešernove ulice 5
priporoča slav. občinstvu svojo

veliko zalogo
zlatnine in srebrnine,
briljantov in diamantov

in drugih v njegovo stroko
142 spadajočih stvari 17
po najnižjih cenah.

Postranski zaslužek

Stara, med najboljše šteta avstrijska življenska zavarovalnica nameščajo povsod ugledne in spoštovane osebe obojega spola kot zastopnike ali na kot zaupne sotrudnike. Malo truda pa dosti zaslužka. Primerno zlasti za uradnike, učitelje, trgovce, potovalce itd. — Reflektantje naj naznanijo svoj naslov upravništvu tega lista pod šifro „Pošten in dober zaslužek.“ 932-3

Res

je, da proti luskinam in izpadanju las ni uspešnejšega sredstva in tudi ne bolj osvežujoča vode za glavo, nego je svetovnoslavni

Bergmannov
originalni um Shampooing-Bay
(znamka: 2 skrata)

Bergmann & Co., Dečin ob Labi
ki je znano najstarejša in najboljša znamka ruma Bay.

Prodajata v steklenicah po 2 K
Drogerija Anton Kanc in
brivec O. Feticch-Frankheim
3 930-3 v Ljubljani.

Krepkega dečka

sprejemem takoj ali pa s 1. majnikom.

Marija Černe

velemedsarska 1
v Ljubljani.

Resnično

pomaga
velikansko
kot nedosežen
„uničevalec
mrčesov“.

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih:

Iv. Fabiana nasl.	Ant. Kanc, drog.	Alojzij Lilleg.	A. Sušnik.	Ferd. Terdina.
Anton Korbar.	Mihael Kastner	A. Mehle.	M. E. Supan.	Uradniško kon-
F. Grošelj.	Edmund Kavčič	P. Mencinger.	A. Sarabon.	sumno društvo.
Karl C. Holzer.	Henrik Kenda.	Josip Murnik.	Viktor Schiffer.	
Ivan Jebračin.	Josip Kordin.	J. Perdan.	M. Spreitzer.	
Ant. Ječminek.	Anton Krisper.	Vaso Petričič.	Anton Stacul.	
Leopold Jeran.	Peter Lassnik.	Karl Planinšek.	Fran Stupica.	
- Bled: Pavel Homann, Oton Wölfling.
Črnomelj: Andrej Lackner, Karl Müller, B. Schweiger, Anton Zurec.
Draga: P. S. Turk.
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.
Idrija: A. Jelenc, Josip Šepetavec, Valentin Lapajne, Kamnik: E. Hayek, J. Klemenčič, J. Koschier, Fr. Šubelj.
Kočevje: Fr. Jonke nasl. Robert Koritnik, Fran Loy, Peter Petsche, J. Röthel, Mat. Rom, Fran Schleimer.
Kostanjevica: Alojzij Gač.
Krško: F. X. Aumann sin, R. Engelsberger.
- Kranj: Fran Dolenc, Ivan Majdič, Karl Savnik, lekarnar „pri sv. Trojici“, J. Krenner, R. & E. Ross.
Litija: Lebinger & Bergmann.
Lož: F. Kovač.
Mirna: Josip Schuller.
Mokronog: J. Errath, B. Šbil, „pri škofu“, Peter Strel.
Novo mesto: Küssel & Končan, A. Pauser, F. Pietersky.
Polhov gradec: J. A. Leben.
Postojna: Anton Ditrich, G. Pikel.
Radeče: Ivan Haller, J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo.
- Redovljica: L. Fürsager, Fr. Homann, Oton Homann.
Sodražica: Ivan Levstik.
Siška: J. C. Juvančič.
Skojfa loka: E. Burdych, M. Žigon. 1301-1
Travnik: G. Bartol.
Trebnje: Jakob Petrovčič, Ivan Zernatto.
Tržič: Frid. Raitzarek.
Velike Lašče: Ferdinand M. Doganoc.
Vipava, — Vrhpolje: Fran Kobal.
Vrhnika: Davorin Setine.
Zagorje: R. F. Mihelčič, Iv. Müller sen.
Žužemberk: Jak. Dereani.

Kdor je vajen piti kakao, naj v svoj prid poizkusi novo vrsto
Ivana Hoffa
KANDOL-KAKAO

ki zaradi svoje neznatne toščastosti ne moti prebavljanja, ampak je jako lahko prebaven.

Kandol-kakao
ima mimo vseh drugih kakaovskih vrst vrhutega to odločilno prednost, da je ob najboljšem okusu dokaj cenejši in zaradi zdržitve s sladom tudi jako redilen.

Kdor poizkusi Kandol-kakao, ga rabi trajno.

Zavoji po 1/4 kg 90 vin. se dobivajo v vseh trgovinah s specerijskimi in kolonialnim blagom.
> > 1/8 = 50 >

Pristno samo v zavojih zlevjo znamko.

F. P. VIDIC & KOMP. Ljubljana, opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah, — Lastniki patentov: F. P. VIDIC & Komp. in JOSIP MARZOLA.

Najličnejše, najcenejše in najpreprostejše strešno kratje.

Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki.

Takojšna in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.